

# **Volontiranje kao alat za inkluziju**

**Primjeri dobre prakse**

# Sadržaj

|   |           |
|---|-----------|
| <b>Uvod</b>   | <b>4</b>  |
| <b>Volontiranje kao alat za inkluziju – informacije o projektu</b>        | <b>5</b>  |
| <br>  |           |
| <b>Hrvatska</b>   | <b>6</b>  |
| Maksimilijan Jevtić   | 7         |
| Mile Mrvalj   | 9         |
| Slobodan Čajkovic   | 11        |
| Inkluzivni volonterski program Društva multiple skleroze Split - Hrvatska | 12        |
| Knjižnice grada Zagreba   | 13        |
| <br>  |           |
| <b>Danska</b>   | <b>15</b> |
| Jan   | 16        |
| Osman Sari  | 17        |
| Helle Axelsen   | 19        |
| Dvostruke manjine   | 20        |
| Osobe s intelektualnim teškoćama donose radost kao volonteri-prijatelji   | 22        |
| <br>  |           |
| <b>Mađarska</b>   | <b>23</b> |
| Károly Gulyás   | 24        |
| Mboh Ekale  | 25        |
| Tamás Horváth   | 27        |
| Nem adom fel! Alapítvány (Zaklada "Neću odustati!")                       | 28        |
| A Város mindenkié ("Grad za sve")   | 29        |
| <br>  |           |
| <b>Irska</b>  | <b>31</b> |
| Marcella Sheridan   | 32        |
| Tony White  | 33        |
| Rahim Nazarali  | 35        |
| Rothar  | 36        |
| Treća dob   | 37        |

|  |           |
|--|-----------|
| <b>Italija</b>   | <b>39</b> |
| Asma Makdani   | 40        |
| Gabriele Piovano   | 41        |
| Rambo  | 43        |
| „Zlatne godine za LGT osobe“                                     | 44        |
| Projekt “Mamma Luigia”   | 45        |
| <br>   |           |
| <b>Latvija</b>   | <b>47</b> |
| Arturs   | 48        |
| Ralfs  | 49        |
| Inara and Venta  | 51        |
| Udruga „Otrā elpa“ (Drugi dah)                                   | 52        |
| Udruga “Sirds siltuma darbnīca” (“Radionica toplina srca”)       | 54        |
| <br>   |           |
| <b>Rumunjska</b>   | <b>56</b> |
| Adrian Stanulescu  | 57        |
| Marica Ballo   | 58        |
| Ion Chirobotia   | 58        |
| Volontiranje mladih iz ruralnih područja                         | 60        |
| Zaklada Princeze Margarete od Rumunjske                          | 61        |
| <br>   |           |
| <b>Slovačka</b>  | <b>63</b> |
| Alex   | 64        |
| Lucia  | 65        |
| Volontiranje seniora u Sveučilišnoj knjižnici u Banskoj Bistrici | 67        |
| Volontiranje za sve  | 68        |
| Volontiranjem do zaposlenja (Projekt VOLWEM)                     | 69        |
| <br>   |           |
| <b>Kontakt informacije partnera na projektu</b>                  | <b>71</b> |

# Uvod

Volontiranje ima ogroman potencijal. Nema sumnje da je volontiranje sredstvo socijalne inkluzije i integracije. Međutim, kada smo pripremali projekt VTI (Volonterstvo kao put inkluzije) znali smo da volontiranje nije uobičajeno za ljudе iz marginiziranih skupina u našim zemljama. Postoje posebni projekti i programi u okviru kojih se pripadnici različitih ranjivih skupina uključuju u volontiranje i prilično često pojedinci/ke iz specifičnih skupina volontiraju za zagovaračke organizacije ili organizacije koje pružaju usluge baš tim skupinama (nekadašnji/e korisnici/e postaju volonteri/ke), ali prirodno uključivanje ovih osoba u volonterske programe se u pravilu ne događa tako često. Nekoliko je razloga za to.

Jedna od stvari koje smo bili svjesni je da koordinatori volontera često izbjegavaju suradnju s marginaliziranim skupinama jer ne znaju kao im pristupiti i što treba uzeti u obzir u radu s njima. Često se brinu da će trebati više vremena i energije za koordiniranje ovih volontera (često i jest tako, pogotovo u početku), pri čemu će ostvariti manje učinkovite rezultate.

S druge pak strane, osobe s invaliditetom ili nezaposlene osobe (a u nekim zemljama čak i osobe treće životne dobi) ne okušavaju se u volontiranju jer misle kako takve aktivnosti nisu prikladne za njih ili misle da ne bi bili dobrodošli ako bi pokušali volontirati. U nekim zemljama neki od njih nemaju pojma da uopće mogu volontirati.

Tijekom provedbe ovog projekta otkrili smo izvrsne primjere kako volontiranje može biti korišteno kao alat za inkluziju i htjeli smo to podijeliti s drugima jednostavno zato kako bismo pokazali da to može biti korisno ne samo za organizacije koje uključuju volontere, već i za same volontere.

U ovom dokumentu možete pronaći pet dobrih primjera iz svake od partnerskih zemalja (Hrvatske, Danske, Mađarske, Irske, Italije, Latvije, Rumunjske i Slovačke). Neki od njih vezani su uz projekte ili programe koji su usmjereni na uključivanje određenih ranjivih skupina, dok su drugi zapravo pojedinačne priče volontera koji se suočavaju s određenim izazovima ili problemima, ali koji su usprkos tomu odlučili volontirati. Nastojali smo obuhvatiti što širi spektar ranjivih skupina, međutim, neke se priče preklapaju. Bez obzira na to, vjerujemo kako je svaka priča jedinstvena te, čak i ako ima primjera koji govore o volonterima sa sličnim problemima ili projekata usmjerenih na iste ciljne skupine, u svakoj je od njih nešto novo ili drukčije.

Nadamo se da će ove priče nadahnuti pojedince/ke iz ranjivih skupina (bilo da je riječ o nekom obliku invaliditeta ili pripadnosti nekoj društvenoj ili nacionalnoj manjini) za uključivanje u volontiranje, ali i koordinatore volontera koji još uvijek okljevavaju oko toga trebaju li ove ljudе dočekati raširenenih ruku u svojim organizacijama. Mi duboko vjerujemo u obostranu korist od takve suradnje.



Ova publikacija je ostvarena uz finansijsku potporu Europske komisije.  
Ova publikacija odražava isključivo stajalište autora publikacije i Komisije  
ja se ne može smatrati odgovornom prilikom uporabe informacija koje  
se u njoj nalaze.

# **Volontiranje kao alat za inkluziju**

## **– informacije o projektu**

„Volontiranje kao alat za inkluziju“ međunarodni je projekt s općim ciljem povećanja socijalne inkluzije marginaliziranih i skupina u nepovoljnem položaju kroz volontiranje u partnerskim zemljama te radi razmjene postojećih iskustava/praksi/alata u ovom području. Osam partnerskih organizacija sudjelovalo je u ovom projektu:

- Platform of Volunteer Centres and Organizations, Slovačka
- Volunteer Ireland, Irska
- Frivilligcentre og Selvhjælp Danmark (FriSe), Danska
- ÖKA – National Volunteer Centre, Mađarska
- Volonterski centar Osijek, Hrvatska
- PRO VOBIS – National Volunteer Centre, Rumunjska
- brīvprātīgais.lv, Latvija
- Centro di Servizi per il volontariato Idea Solidale, Italija

### **Ciljevi projekta:**

1. Razmijeniti iskustva među partnerskim zemljama o načinima uključivanja osoba iz ranjivih skupina u volontiranje.
2. Postaviti okvir suradnje među različitim skupinama volontera iz ranjivih skupina:
  - osobe s invaliditetom,
  - osobe iz socijalno nepovoljnog okruženja,
  - nezaposlene osobe,
  - osobe treće životne dobi i
  - ostale skupine kao što su migranti, manjinske skupine (npr. Romi) itd.
3. Uspostaviti okvir za obuku koordinatora volontera o pristupu i suradnji s ovim skupinama volontera.
4. Prikupiti primjere dobre prakse iz partnerskih zemalja koje mogu poslužiti kao poticaj drugim volonterskim centrima i organizacijama koje uključuju volontere.
5. Razdoblje provedbe: kolovoz 2013. – srpanj 2015.

### **Proizvodi projekta:**

- Zbirka najboljih primjera uključivanja marginaliziranih skupina u volontiranje (elektronički dokument na engleskom jeziku i jezicima partnerskih zemalja).
- Preporuke za koordinatora volontera o pristupu, uključivanju i koordiniranju volontera iz različitih marginaliziranih skupina (elektronički dokument na engleskom jeziku i jezicima partnerskih zemalja).

Ako želite znati više o projektu, slobodno kontaktirajte bilo kojeg od projektnih partnera (v. kontakt informacije na kraju ovog dokumenta).

The background of the image is the flag of Croatia, featuring three horizontal stripes of equal width. The top and bottom stripes are red, and the middle stripe is white. The flag is set against a solid black background.

HRVATSKA



## Maksimiljan Jevtić

Dob: 33

### O meni – početak....

Zovem se Maksimiljan. Odlučio sam se za volontiranje u Uredu za podršku žrtvama i svjedocima pri županijskom sudu u Rijeci nakon što sam u novinama pročitao da traže volontere. S obzirom na to da sam u to vrijeme već godinu dana bio nezaposlen, bila je to odlična prilika da svoje slobodno vrijeme iskoristim na najbolji mogući način – volontirajući, jer sam na taj način mogao doprinijeti ne samo razvoju svoje zajednice, nego i svom osobnom razvoju.

### Moj volonterski angažman...

Moj volonterski angažman uključivao je pružanje emocionalne i informacijske podrške žrtvama i svjedocima zločina, s ciljem pružanja informacija o tijeku sudskog postupka, njihovim pravima i svemu što mogu očekivati tijekom sudskog postupka. Sve je to doprinisalo smanjivanju njihovih strahova kao i negativnog utjecaja stresa na sudsko svjedočenje.

Tijekom 2011. i 2012. godine bio sam uključen u projekt pod nazivom „Jednake mogućnosti - inkluzivno volontiranje kao put prema integraciji i većoj zapošljivosti“. U sklopu tog projekta imao sam priliku završiti radionice na temu: „Strateško planiranje“ i „Pisanje projektnih prijedloga, proračuna i izvještaja“. To mi je pomoglo da dobijem vrijedan pripravnicički staž.

Ured za podršku žrtvama i svjedocima osigurao mi je sljedeće treninge: „Osnove savjetovanja za rad sa žrtvama seksualnog nasilja“ i „Rad sa žrtvama kućnog nasilja“, uključujući Neuro-lingvističko programiranje.

Kasnije sam postao voditelj riječkog Ureda za podršku žrtvama i svjedocima i moj se volonterski nagažman povećao; uz rad sa žrtvama i svjedocima, bio sam zadužen za koordinaciju volontera, predstavljanje rada Ureda i njegovih podružnica, pomoći u organizaciji i facilitiranju sastanaka, te brojne druge administrativne zadatke.



### Prednosti...

U prosincu 2012. bio sam proglašen volonterom godine grada Rijeke. Sve ovo ne bi bilo moguće bez podrške Udruge za razvoj civilnog društva – SMART, kao i ureda i udruge za podršku žrtvama i svjedocima, gdje još uvijek volontiram. Na temelju brojnih vještina i kompetencija koje sam stekao volontiranjem, u siječnju 2013. dobio sam pripravničko mjesto po svom izboru u području prava.

Iz svega ovoga mogu zaključiti da je volontiranje promjenilo moj život i otvorilo mnoga vrata koja su mi prije bila zatvorena. Svima bih preporučio volontiranje – usudite se i napravite korak, jer kroz pružanje nesebične pomoći onima kojima je pomoć potrebna, ne samo da mijenjamо njihov i naš život, već postepeno oblikujemo svijet u bolje, ljepše i humanije mjesto.





## Mile Mrvalj

### Dob: 55

#### O meni

Ja sam još kao dijete bio odgajan u duhu da je najveća ljudska vrlina pomagati ljudima u potrebi – starim, nemoćnima i invalidima. Tako sam od najmanjih nogu potican da pomažem ljudima iz mog susjedstva (išao sam u trgovinu, kupovao im potrepštine, pomagao u sitnim fizičkim poslovima).

Osnovni pokretač napretka ljudske civilizacije je humanizam. Svu veličinu volonterstva najbolje sam osjetio u ratnim godinama provedenim u opkoljenom Sarajevu. Grad od 500 000 stanovnika bio je 4 godine okružen, bez struje, vode, hrane i uz svakodnevno granatiranje grada. U to vrijeme svjedočio sam stotinama međunarodnih volontera koji su nesobično u konvojima donosili hranu, lijekove i pitku vodu. Tako sam i ja živio i djelovao u Sarajevu, kao mobilizirani vojnik, kao čovjek koji se bori za svoju egzistenciju, ali i čovjek koji se brine za majku s karcinomom u metastazi. Teška životna situacija nije me sprječila da pomažem i drugima oko sebe.

Nakon rata ušao sam u privatni biznis koji nakon desetak godina propada te ovrhom gubim svu imovinu i postajem beskućnik. Prije 5 godina došao sam u Zagreb kao beskućnik te sam tri godine živio ispod svih normi koje imaju psi latalice; jedini izvor prihoda bilo mi je sakupljanje boca, a nerijetko sam u kontejnerima znao naći ispravnu hranu koju sam potom i konzumirao. U Hrvatskoj čovjek bez prijave prebivališta nema nikakva prava: na socijalnu skrb, na bilo koje pravo socijalne ili novčane pomoći od Crvenog križa, na zdravstveno osiguranje, pravo na prijavu na burzu rada niti pravo glasa!

#### Početak...

Međutim, u takvim uvjetima vjera i nada su u meni samo jačale, a i upoznajem mnoge divne i plemenite ljude koji mi nesobično pomažu. Posebno bi istaknuo udrugu, ali i humanitarni projekt za beskućnike, časopis „Ulične svjetiljke“ te Sanju Bunić i njen projekt „Knjigom do krova“ koji organiziraju Knjižnice grada Zagreba. Tu su i mnogi plemeniti mladi ljudi koji ulažu veliki trud i vrijeme da pomognu drugim ljudima u potrebi.



### **Moj volonterski angažman...**

Iako sam se nalazio u situaciji u kojoj sam primoran živjeti od tuđe pomoći, imao sam snažnu potrebu napraviti nešto i pomoći drugim beskućnicima koji su (velika većina) u stanju depresije. Posljednje dvije godine organizirao sam 4 humanitarne izložbe, na desetke predavanja o problematici beskućništva u osnovnim i srednjim školama te na fakultetima, sudjelovao sam na mnogim javnim tribinama, rado se odazivao promocijama i akcijama koje su organizirali Volonterski centar Zagreb, pojedinci, udruge i razne institucije. O meni su snimljena 4 dokumentarna filma. Medijski sam najpoznatiji beskućnik u Hrvatskoj, a mnogobrojnim nastupima na televiziji, radiju i u tisku pokušavam čim više senzibilizirati javnost za problem beskućništva i skrenuti pozornost na probleme i izazove s kojima se oni susreću.

U prošloj sam godini u humanitarnim akcijama prikupio preko 25 000 kn koje sam podijelio beskućnicima. Aktivno volontiram za dvije humanitarne udruge i dvije zaklade; moj rad je prepoznat i u VCZ-u te sam bio nominiran za „Volonterski Oskar 2013.“. Prvi sam beskućnik koji je ostvario zakonsko pravo na prijavu prebivališta preko Centra za socijalnu skrb nakon nemilosrdne borbe s birokratskim sustavom. Kruna moje borbe je to što uskoro otvaram udrugu za pomoć beskućnicima.

### **Prednosti...**

Na kraju da naglasim: VOLONTIRANJEM, KOLIKO GOD DA DAJETE ILI ULAŽETE TRUDA I VREMENA, UVIJEK VIŠESTRUKO DOBIVATE! Onaj tko ovo razumije, ne treba mu ništa objašnjavati, a onaj tko ne razumije, koliko god mu objašnjavalii, nikada neće razumjeti.



## Slobodan Čajkovac

Dob: 33

### O meni...

Kao što je mnogima poznato, ja sam osoba koja je odrasla u Dječjem domu bez roditelja te pronalazim sličnosti između odrastanja u Domu i volontiranja s mladima crvenog križa. A to je pomaganje, razumijevanje drugih i drukčijih, dijeljenje dobra i zla, izgrađivanje i jačanje sebe kao osobe. Tako sam se brzo uklopio u aktivnosti volontera Crvenog križa.

### Početak...

U Crveni križ došao sam 2003. godine posjetiti jednu prijateljicu. Ona me upoznala s voditeljem Denisom, koji je tada bio zadužen za rad s mladim volonterima! Također me tada upoznala i s Goranom, budućim voditeljem za rad s mladim volonterima. Upoznao sam se s njima i kratko razgovarao. Predložili su mi da, ako želim, mogu i ja postati volonter, upoznati

mlade volontere koji se okupljaju četvrtkom na sastanku u prostorijama Crvenog križa. Kroz sljedeća 2 tjedna razmišljao sam o tome i odlučio doći na jedan sastanak da vidim i čujem kako djeluje tim mlađih volonterova.

Mogu reći da sam nakon nekoliko sastanaka odlučio biti aktivan volonter, pomagati i surađivati s mladim volonterima u Crvenom križu.

### Moj volonterski angažman...

Volonteri u Crvenom križu djeluju u dvije skupine: mladež Crvenog križa i terenska jedinica. Ja više djelujem u terenskoj jedinici koja obuhvaća prenošenje raznih stvari, postavljanje šatora na terenu, dežurstvo na raznim kulturnim događanjima, itd. Uvijek sam spreman pomoći i nikada mi ništa nije teško, a to vam najbolje mogu reći prijatelji i suradnici s kojima volontiram i surađujem.

### Prednosti...

U Crvenom križu volonter sam 10 godina i mogu reći da sam upoznao dobre i divne prijatelje

volontere i stručne suradnike koji djeluju u Gradskom društvu Crvenog križa. Na kraju ove volonterske priče rekao bih nešto kratko iz svojeg iskustva: Osoba sam koja uvijek želim pomoći i dati sve od sebe kroz volontiranje jer me ono ispunjava radošću i srećom.

# Inkluzivni volonterski program Društva multiple skleroze Split - Hrvatska

*„Predrasude prema osobama s invaliditetom i njihovim radnim sposobnostima dosta su ukorijenjene pa treba dosta truda da im se uopće da prilika da volontiraju i rade. Treba dobro upoznati specifičnosti pojedinih inkluzivnih volontera, koje su njihove dotadašnje kompetencije, koja su ograničenja, odabratи volonterske poslove koji im odgovaraju, pripremiti korisnike da im budu podrška.“*

**Organizacija:** Društvo multiple skleroze Split

**Godina osnutka:** 2011.

**Broj zaposlenih:** 25

**Broj volontera:** 17

**Način financiranja:** donacije

**Cilj:** Razviti program inkluzivnog volontiranja i uključiti volontere s poteškoćama u svrhu pomoći osobama koje boluju od multiple skleroze.

**Ciljna skupina volontera:** osobe s intelektualnim poteškoćama (mladi o kojima su skrbile institucije za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi)

**Kontakt:** Zdravka Dominović, koordinatorica volontera, tel. +385 21 468 225  
e-mail: dms\_split@sdmsh.org

**Mrežna stranica:** <http://www.multipla-split.hr/>

## Aktivnosti

Volonteri su pružali pomoć u vidu pratnje prilikom kretanja oboljelih od MS-a u udruzi, u njihovu domu i pri zajedničkim šetnjama (u prirodi, u kafić, po gradskim šetnicama i slično). Pomagali su pri izradi kreativnih radova u udruzi MS (likovne radionice, izrada rođendanskih čestitki itd.), sudjelovali u raznim aktivnostima (fotosekcija, prezentacija uradaka i prodaja na štandu, pomoć oko organizacije proslava, serviranje jela i pića, aranžiranje jela, organizacija ribolova, natjecanja u boćanju, pospremanje). Družili su se s oboljelim od MS-a, te pružali podršku kroz igranje društvenih igara, pjevanje, posjete oboljelima s težim stupnjem pokretljivosti u njihovu domu, te nepokretnim osobama smještenima u domu za stare i nemoćne „Vučkovarsku“.

Iskusni koordinator volontera upravlja volonterima i njihovim zadatcima. Društvo je uspostavilo dugoročno partnerstvo s „Lastavicama“, organizacijom koja djeluje u području inkluzije. Njihovi korisnici svakodnevno volontiraju u Društvu multiple skleroze Split.

### Prednosti

Kod nekih korisnika volonteri su odmah izazvali simpatije zbog svog neposrednog i vedrog poimanja na život usprkos teškom odrastanju. Takvi su im dali priliku, mada su kasnije priznali da su i oni imali predrasude o njihovim mogućnostima. Iznenadila ih je njihova spremnost na učenje, motiviranost i samostalnost u radu nakon dobre upućenosti u posao, poštivanje dogovorenih termina. Primijetili smo da s vremenom među članovima oboljelih od MS-a ima sve manje zadrške prema novim volonterima. Gotovo su sve osvojili svojom sposobnošću slušanja drugih te iskazujući empatiju i suošćejanje s oboljelim koji često osjećaju kako okolina ne razumije njihove probleme. Svi su bili ugodno iznenađeni kako je jedan volonter bio dobro prihvaćen među nepokretnim članovima smještenim u Domu za stare i nemoćne. Njegov senzibilizitet prema starijima i dobre komunikacijske vještine odgovarao im je te su uspostavili vrlo prisan odnos. Vodio ih je u šetnju u blizini Doma, na sladoled i kolače, u kupnju, na tržnicu itd. Volonter je naučio samostalno voziti invalidska kolica, savladavati manje prepreke s njima, voditi računa o sigurnosti korisnika (da ne skliznu iz kolica, da su vezani pojasmom). Na neki način gradili su međusobno povjerenje, pustili su ga u svoj svijet i zbližili su se. Volonter je bio dosta emocionalno uključen, mučilo ga je kada bi se korisnici iz Doma međusobno posvađali, on ih je pokušavao pomiriti. Nije razumio zašto članovi njihove obitelji ne dolaze češće u posjet, veselio se i inicirao je zajedničke posjete ostalih članova udruge njihovim obiteljima.

## Knjižnice grada Zagreba

*Knjižnica – mjesto gdje svatko može dati svoj doprinos zajednici!  
Senzibiliziraj, umreži i potakni promjenu!*

**Organizacija:** Knjižnice grada Zagreba

**Godina osnutka:** 2010.

**Broj zaposlenih:** 558

**Broj volontera:** 46

**Način financiranja:** javna sredstva i donacije

**Cilj:** uključivanje osoba u riziku od socijalne isključenosti

**Ciljna skupina volontera:** beskućnici, osobe treće životne dobi, osobe s poteškoćama, dugotrajno nezaposleni

**Kontakt:** Sanja Bunić, koordinatorica volontera,

Kristina Krpan, koordinatorica volontera

Tel. +385 1 4694-327, e-mail: kgz@kgz.hr

**Mrežna stranica:** <http://www.kgz.hr/>

## Aktivnosti

Većina naših volontera angažirana je na jednom od ova tri projekta:

1. Otvorena vrata knjižnice je projekt koji potiče čitanje, cjeloživotno učenje, socijalnu integraciju djece s poteškoćama, mlade i odrasle s poteškoćama.
2. Projekt 65 plus je projekt koji se bavi socijalnom integracijom osoba starije životne dobi, aktivnim uključivanjem u kulturne i društvene događaje gdje starije osobe nisu samo korisnici usluga već i kreatori programa.
3. Knjigom do krova; (<http://www.eifl.net/zagreb-city-libraries-croatia>) je projekt koji osnažuje beskućnike i dugotrajno nezaposlene osobe na aktivni angažman u društvenom i kulturnom području te sudjelovanje na tržištu rada. Također teži mijenjanju stereotipa o beskućništvu i knjižnicama.

Volonteri pomažu u informiranju, pismenosti, umjetničkim radionicama i radionica-ma učenja jezika, klubovima za čitanje, promociji programa za beskućnike te pomažu u organizaciji događaja „Povedi prijatelja“ i sl. Iskusni koordinatori volontera upravljaju volonterima i njihovim zadatcima. Pojedinci dobrovoljno daju svoj doprinos zajednici kroz različite događaje u knjižnici te se stoga često prijavljuju za volontiranje.

## Prednosti

Ono što je najveća dobrobit za korisnike i volontere je širenje njihove socijalne mreže što rezultira osjećajem prihvaćenosti, osobne vrijednosti i otvaranjem novih mogućnosti. Pojedinci rado pružaju svoj doprinos zajednici kroz razna događanja u knjižnici i zato se najčešće sami prijavljuju za volontiranje.

Dobrobiti za knjižnicu su: rušenje stereotipa o knjižnicama kao mjestima gdje se samo posuđuju knjige, knjižnice su poželjni partneri u provedbi projekata, širi se mreža podrške raznih nefitnih organizacija i institucija, knjižnice su svjesnije svojih potencijala (ljudskih potencijala, prostor, kontakti...) i vidljivije su u društvu.

Prije rada s predstavnicima socijalno isključenih skupina potrebno se prethodno informirati i stupiti u kontakt s organizacijama koje se njima bave. Raznim promotivnim aktivnostima širi se mreža podrške pojedinaca i organizacija. Često je potrebna dodatna podrška stručnjaka iz raznih područja (psihologa, socijalnih radnika, pravnika...). Dobro je organizirati dodatnu edukaciju i superviziju za voditelje projekata i same volontere. Kroz redovitu povratnu informaciju o volonterovu angažmanu ukazuje mu se na njegov značaj za dobrobit pojedinaca, projekta i organizacije što ga dodatno motivira.

D A N S K A



**Jan**  
**Dob: 51**

*Usamljene osobe treće životne dobi imaju puno koristi od posjeta osoba s intelektualnim teškoćama. Pomaganje starijim osobama ujedno je i put izlaska iz njihove vlastite usamljenosti, pri čemu jačaju samopouzdanje – kaže Jan, volonter u volonterskoj organizaciji Joy.*

### **Osobe s intelektualnim teškoćama pomažu starijim usamljenim osobama**

Svakog drugog četvrtka Jan autobusom odlazi do Centra u zajednici u posjet Gunnaru koji ima 93 godine. Jan je volonter-prijatelj u volonterskoj organizaciji Joy čiji su članovi i osobe s intelektualnim teškoćama koji posjećuju starije osobe u njihovim domovima ili u staračkim domovima. Jan posjećuje Gunnara već dvije godine: „Imam osjećaj da u Gunnarova životu činim razliku na drukčiji način nego osoblje doma jer oni nikad nemaju vremena za njega. Ja imam puno vremena. Da sam kod kuće, vjerojatno bih samo spavao ili gledao u zid, a Gunnar bi vjerojatno radio isto to. Ali kada smo zajedno, zabavljamo se i smijemo se“ – kaže Jan.

Anna Birthe je koordinatorica posjeta volontera-prijatelja u lokalnom Centru i oduševljena je programom: „Stanari dobivaju iskustva koja nadilaze ono što im ovaj dom može ponuditi i među starijim ljudima koje volonteri Joya posjećuju širi se osjećaj sreće i životne radosti.“

### **Donošenje životne radosti u staračke domove**

Prema Jensu Christiansensenu, voditelju projekta u Joyu, jedna od glavnih prednosti ovog projekta je što se osobe s invaliditetom cijene kao resurs: „Ova je skupina na periferiji tržišta rada. Volontiranje im daje društveno priznanje. Postaju dijelom veće zajednice u kojoj i mnogi drugi normalno funkcionišu, sudjeluju i dijele priznanje koje im volontiranje pruža. Osjećaju da su njihove sposobnosti i talenti nekomu korisni i zadovoljni su što čine nešto smisleno za druge i što ih zbog toga cijene.“

### **Osmjeh je zarazan**

Volonteri-prijatelji, kada je to moguće, spajaju se sa stanarima istih interesa pa volonteri dolaze i rade nešto što vole, s nekim s kim vole provoditi vrijeme: „Obje strane dobivaju nešto od toga. Stanari će stvoriti odnos s nekim izvan svoga doma ili Centra u zajednici, a volonter-prijatelj dobit će priliku učiniti razliku – veselje je to u oba smjera!“ – kaže Anna Birthe.

Gunnar se slaže i s radošću prima posjete: „Prije sam samo zurio u prazno, nije bilo ničeg što bih radio, ali Janovi dolasci su nešto čemu se mogu radovati.“

Jan se slaže i veli da su njegova obitelj i prijatelji također zauzeti: „Sve se tako brzo događa – pogotovo za mlade ljude. Radije razgovaram sa starijim ljudima – možete mirno sjediti, a zabavno mi je razgovarati o davnim vremenima i gledati fotografije tramvaja i kuća sa slamnatim krovovima.“

Jan misli da je njihovo zajednički provedeno vrijeme jednako važno za njega kao i za Gunnara: „Dobivate nešto zauzvrat kada razgovarate s drugom osobom. Veseli me to, kao i njega. Kada se Gunnar nasmiješi, nasmiješim se i ja i uvijek odavde odlazim sretan!“



**Osman Sari**

**Dob: 21**

*Osman Sari ima 21 godinu, Kurd je i slijep. Kada je prije pet godina iz Turske došao u Dansku, nije uživao u životu i potpuno je ovisio o svojoj obitelji. Na Institutu za slijepce upoznao je druge slijepе osobe i otkrio da se može živjeti dostojanstveno i aktivno usprkos invaliditetu. Na ovom je mjestu započeo njegov nov i vrlo aktivni život.*

„Moj mentalni rođendan je 15. travnja 2009. godine – bila je srijeda. Toga sam dana prihvatio da sam slijep i da mogu živjeti aktivno. Prvih 16 godina svog života živio sam u Turskoj i nitko u mojoj obitelji ni među mojim prijateljima nije razumio moj invaliditet. Došavši ocu u Dansku krenuo sam u Institut za slijepce i baš ovdje sam saznao koje su moje mogućnosti. Ponudili su mi podršku, suočili me s očekivanjima i zahtjevima što mi je pomoglo da se razvijem u samostalnu osobu“ – govori Osman Sari.

Prilika utjecati na vlastiti život (kao i život drugih osoba s invaliditetom) u najvećoj je mjeri ono što Osmanu daje hrabrosti biti aktivni volonter i biti uključen u više različitih organizacija.

## **21-godišnjak i "volonterska hobotnica"**

Osmanova snažna uključenost u zajednicu dovela ga je u nekoliko organizacija. Danas je član nekoliko kurdske organizacija, Danskog udruženja slijepih osoba i Danskog udruženja slijepih mlađih osoba, Udruge mlađih osoba s invaliditetom, Socijalističke narodne stranke i Vijeća korisnika Instituta za slike.

Vjeruje kako je najbolji dio života u Danskoj što ima utjecaj na vlastitu situaciju, a aktivno sudjelovanje u radu različitih organizacija pomaže mu poboljšati život drugih ljudi. „Volontiranje se može opisati kao vozilo. Zamislite ogroman kamion s puno kotača. Tako je s volonterima. Kada sam pomogao organizirati proljetnu konferenciju jedne od organizacija, bio sam jedan od kotača na takvom kamionu.“

### **Volонтер sam jer si ne mogu pomoći**

Više je razloga zbog kojih se Osman uključio u volontiranje: dosada, želja za izlaskom iz društvene izolacije, svijest o vlastitim mogućnostima, potraga za nacionalnom i kulturnom zajednicom, a želio bi i pronaći djevojku. Danas samo želi učiniti razliku i pomoći drugima.

Iako je aktivan otkako je došao u Dansku, Osman zna kako u organizacijama nema puno takvih kao on. Nije ni pretjerano optimističan jer zna kako je teško uključiti više pripadnika danskih manjinskih skupina. Nada se brojnijem uključivanju pripadnika etničkih manjina kako ne bi ostao tako jedinstven primjer. Volio bi, također, doprinjeti različitosti u organizacijama.

Kako je postajao sve samostalniji i učio više o životu s invaliditetom, postao je svjesniji koliko može učiniti za druge. Primjer toga je i njegov rad s obiteljima etničkih manjina koje imaju djecu s invaliditetom – područje u kojem prepoznaće posebnu potrebu za više informacija i znanja. Istači i važnost pozitivnih uzora i baš zato on jednostavno ne može prestati s volontiranjem.



## Helle Axelsen

Dob: 58

### Prvi koraci

Volonterski centar Vesterbro iz Danske u suradnji s organizacijom "Springboard" razvio je i proveo projekt pod nazivom „Prvi koraci”. Kroz projekt se radi na pripremi za povratak na tržište rada osoba u teškim životnim situacijama – osoba koje žive s različitim oblicima narušenog mentalnog zdravlja. Projektom su stvorenii prikladni parovi između mentalno ranjivih osoba i lokalnih volonterskih organizacija.

Helle Axelsen (58) jedna je od onih koji su imali koristi od ove suradnje: „Patila sam od depresije nakon što sam bila izložena maltretiranju na radnom mjestu. To me dovelo do Springboarda koji mi je pomogao pronaći novi pravac u životu.” kaže Helle.

Preko Springboarda stupila je u kontakt s Volonterskim centrom gdje je obavila nekoliko razgovora s organizatorom Mortenom Staunom ili kako Helle to opisuje: „Razgovarala sam s divnim tipom koji mi je pomogao u pojašnjavanju mojih potreba i pronalasku mesta na kojem mogu volontirati.”

Helle je trenutno volonterka-prijateljica: „Moja je motivacija za volontiranje bila odlična, ali nisam imala samopouzdanja. Zato je bilo jako lijepo što su me tako srdačno primili, i Volonterski centar i organizacija u kojoj volontiram, i što su mi pružili tako veliku podršku na početku.”

Engelsborg Olse, voditeljica organizacije koja provodi program posjeta volontera-prijatelja također ističe važnost prvog predstavljanja volonterima kao ključnog elementa uspješnosti projekta: „Kada osoba započne volontirati, provedem dosta vremena u upoznavanju te osobe i otkrivanju njezinih snaga i slabosti. Iznimno je važno znati s čim imaju poteškoće jer mi to omogućuje da im pružim svu potrebnu podršku. Važno je imati stvarno dobar odnos s volonterima, a za njih je važno i znati da će im uvijek pružiti podršku.“

### Vratila mi se hrabrost i bila sam spremna za idući korak

Hellino volontiranje korisno je za obje strane: „Njezin je rad kod nas vrlo bitan, kako za naše korisnike tako i za nju jer je opet ona stara. Osjećam i da se Helle osnažila kroz rad – preuzima više poslova, čini se sretnija i povratila je većinu svojih kompetencija” kaže Engelsborg Olsen.

Sama Helle kaže da je kao volonterka stekla mnoštvo novih socijalnih kontakata i pozitivnih iskustava, što joj je vratilo vjeru u sebe. Puno joj je značilo što ju je netko htio podržati i brinuti se za nju. Spremna je za idući korak i prijavila se na obrazovni program za tajnicu u zdravstvenim uslugama. Činjenica da razmišlja o povratku u klupe po treći put u životu pomalo je i nju iznenadila: „Nisam mislila da ću učiti nešto novo s 58, ali kvaragu, ne bojim se i znam da mogu!“

### **Svi mogu doprinijeti**

Volonterski centar Vesterbro izradio je knjižicu o metodologiji projekta u kojoj stoji: „Iskustva ovog projekta jasno ukazuju kako psihološki osjetljive osobe mogu biti posvećeni i snalažljivi volonteri koji doprinose organizaciji novim kvalitetama i vrijednostima. Iskustvo također pokazuje da organizacije, relativno jednostavnim metodama, mogu pripremiti okvir rada i organizirati rad volontera, čime daju psihološki osjetljivim osobama mogućnost volonterskog doprinosa. Osnovu ovog projekta oblikovalo je upravo to uvjerenje da volontiranje ima brojne pozitivne učinke na pojedince te da svatko može doprinijeti.“

## **Dvostrukе manjine**

Savez danskih organizacija osoba s invaliditetom „Danish Disability“ pokrenuo je projekt usmjeren na promociju mogućnosti sudjelovanja u danskom društvu za osobe s invaliditetom koje pripadaju manjinskim etničkim skupinama. Cilj je prevenirati marginalizaciju i društvenu isključenost.

### **Svrha projekta**

Pripadnici etničkih manjinskih skupina, a koji također žive s nekim oblikom invaliditeta, predstavljaju manjinu unutar manjine što može povećati vjerojatnost marginalizacije i izolacije u zajednici. Cilj je promicati jednakе mogućnosti sudjelovanja u životu zajednice za pripadnike etničkih manjina s invaliditetom, osnaživati njihovu povezanost te ih educirati o dostupnim mogućnostima u danskom društvu.

Nadalje, projektom se želi osigurati da organizacije uspješnije uključuju etničke manjine u volontiranje čime se pospješuje proces integracije. Projektna savjetnica Sara Coachman-Iversen kaže kako se najviše napora kroz ovaj projekt ulaže u ra-

zumijevanje kulture i različitosti u organizacijama prema tomu kako komuniciraju, regrutiraju i planiraju različite aktivnosti i oblike volontiranja.

### Vrijedni resursi

Projektom se kontinuirano prikupljaju znanja i iskustva te testiraju metode i aktivnosti koje promiču inkluziju. Aktivnosti se sastoje od različitih sastanaka i tečajeva, uključujući i trening o različitosti na kojemu polaznici dobivaju alate korisne u radu s ciljnom skupinom.

„Važno je razmišljati o različitosti kada želite regrutirati i uključiti nove tipove volontera“ kaže Sara i navodi nekoliko preporuka:

- Identificirajte uzore koji mogu biti most i podrška između organizacije i novih članova.
- Koristite izravni kontakt i dijalog kako biste svoju poruku prenijeli široj publici ili kako biste regrutirali u novim sredinama: npr. ljekarne, medicinski centri, bolnice, udruge osoba s invaliditetom i sl.
- Isprobajte nove vrste aktivnosti koje mogu privući više tipova volontera.
- Isprobajte nove jezične oblike u razgovoru s etničkim manjinama.
- Pojasnite potrebu za stručnošću i resursima u skupini volontera kako bi odražavali potrebe i interesе šire ciljne skupine.
- Podijelite volonterske zadatke u manje komade kako bi obuhvatili različite potrebe i resurse. Npr. koordiniranje, priprema kave, igre s loptom za djecu i sl. Puno je takvih zadataka koji su prikladni čak i za one koji ne govore tečno danski jezik ili one koji imaju neki oblik invaliditeta.

Ovaj je projekt obučio „graditelje mostova“ koji dijele svoje osobne priče o životu s mentalnim ili tjelesnim invaliditetom, a pripadnici su etničkih manjina. Dijeleći svoja iskustva, oni otvaraju dijalog s organizacijama o prednostima, izazovima i jedinstvenim mogućnostima uključivanja osoba s invaliditetom s migrantskim iskustvom u rad organizacije. Nadamo se da će ih prepoznati kao vrijedne resurse koji mogu aktivno doprinijeti organizacijama i njihovu razvoju.

**Mrežna stranica:** [www.doppelminoriteter.dk](http://www.doppelminoriteter.dk)

# Osobe s intelektualnim teškoćama donose radost kao volonteri-prijatelji

Udruga Joy nudi prijateljstvo osobama koje nisu u mogućnosti koristiti druge oblike programa posjeta. Joy je volonterska socijalna udruga čiji članovi, uključujući osobe s razvojnim teškoćama, posjećuju osobe treće životne dobi u njihovim domovima ili domovima za stare.

Cilj je uspostaviti odnos između volontera-prijatelja s intelektualnim teškoćama ili teškoćama u učenju i osoba treće životne dobi bez intelektualnih teškoća. Na taj se način širi socijalna mreža volontera-prijatelja, a kao rezultat volontiranja i stvaranja pozitivne promjene te utjecaja koji imaju na drugu osobu, raste njihovo samopouzdanje.

Udruga je započela s radom 2010. godine i danas, pored programa posjeta, jednom mjesечно ugošćuje poznate osobe kao predavače u lokalnom centru. Također, Joy za osobe treće životne dobi i osobe s invaliditetom svaka dva tjedna organizira izlete na kulturna događanja, a svako ljetno organizira veliku zabavu.

Organizacija ima 15 volontera/ki koji/e volontiraju redovno od jednom do šest puta mjesечно te još 10 volontera/ki koji/e volontiraju nekoliko puta godišnje. Sada je ukupno uključeno 12 volontera-prijatelja, a 200 - 250 osoba posjećuje njihova godišnja događanja.

## Korist je obostrana

Voditeljica projekta Jens Christensen objašnjava kako volonteri s teškoćama u učenju ili intelektualnim teškoćama premošćuju jaz koji postoji u volonterskom sektoru tako što postaju volonteri-prijatelji ljudima koji ih inače ne bi imali. U okviru redovnih programa posjeta može biti teško pronaći volontere-prijatelje za osobe treće životne dobi koje žive u domovima za stare jer većini volontera nisu toliko zanimljivi.

## Kako postati volonter-prijatelj?

Kako bi postala volonter-prijatelj, osoba mora zadovoljiti jednakе uvjete kao i svaki drugi volonter u sličnom programu: trebate željeti biti volonter, trebate biti dobrohotni, srdačni i ljubazni prema drugima, trebate biti odgovorni i biti sposobni pridržavati se dogovora. Ovi su uvjeti jednakci za sve koji žele volontirati, kaže Jens Christensen i pojašnjava: „Ali možda Joyeve volontere treba malo češće podsjećati na dogovor.“

## Kada ne dobijete novac, bit ćete još sretniji!

Joy je zajednica koja polako raste i može postati puno veća. Jens procjenjuje da može uključivati 40 - 50 aktivnih članova, ali ističe: „Danas se svi vrlo dobro pozajmimo, i važno je da tako ostane i u budućnosti.“

Mnogim volonterima Joya biti volonter čast je sama po sebi. Radujući se novim iskustvima koja će steći volontirajući u Joyu, jedan od njih je rekao: „Kad ne dobiješ novac, još si sretniji!“.

**Mrežna stranica:** [www.besoegsvenner.dk](http://www.besoegsvenner.dk)

MAÐARSKA



## Károly Gulyás

Dob: 36

Károly Gulyás ima 36 godina i jedan je od troje djece u obitelji. U najranijoj dobi s bratom je smješten u dom za djecu. Njihova jedina sestra ostala je u obiteljskom domu, ali ni ona ni roditelji nisu ostali u kontaktu s dvojicom braće. Károly i njegov brat sretno su odrasli u domu za djecu u Budai gdje je on aktivno sudjelovao u društvenom životu zajednice.

Navršivši 18, počeo je raditi u dječjem domu gdje je i ostao idućih 10 godina. Ljudi su ga voljeli jer je bio vedar, ljubazan i koristan mladi čovjek. Otkaz i druge okolnosti prisilile su ga da se s bratom preseli u Dom za osobe s intelektualnim i psihičkim teškoćama u Tordasu. Dobro se prilagodio novoj okolini, zaposlio se u području socijalnog rada i uključio se u sportski i kulturni program institucije. Károly ne živi u Domu, već s kolegama u obližnjem stanu. U vezi je i gotovo u potpunosti živi samostalno. Tijekom dana radi i sudjeluje u rekreativnim aktivnostima u Domu. Ključni je igrač njihova rukometnog tima koji je ostvario zapažene rezultate, a član je i plesne skupine u kojoj ima priliku zadovoljiti svoju veliku strast za plesanjem.

Od njegova dolaska u Dom za osobe s intelektualnim i psihičkim teškoćama, Károly volontira u Domu i u Zakladi „Jövőt Nekik“ (Budućnost za sve). Uz podršku roditelja i volontera, glavni je cilj Zaklade pomoći korisnicima Doma u socijalnoj integraciji, fizičkim i kulturnim aktivnostima te proširenju raspona njihovih mogućnosti. Károly dosta volontira za Zakladu i tamo znaju da mogu računati na njegov volonterski doprinos nakon radnog vremena ako nema treninga ili plesnih proba. Nema toga volonterskog zadatka kojega bi on odbio! Sve radi najbolje što zna, bilo da je riječ o podjeli letaka, čišćenju Volonterske točke, organiziranju događaja, pomoći u kući ili pomoći u vrtu za starije osobe u selu. Na odjelu za osobe s teškim oštećenjima u Tordasu s drugim volonterima pomaže oko svakodnevnih poslova kao što su šetnje i hranjenje pacijenata ili manji poslovi na održavanju zgrade.

Njegov najvažniji volonterski angažman i onaj koji mu pruža najviše zadovoljstva kao i snažan osjećaj postignuća je podučavanje tehnika ručnog rada korištenjem uglavnog papira i recikliranih materijala. Voli izrađivati papirnato cvijeće i prenosići drugima tajnu tkanja papirom. Neobično je spretan s rukama, ima odličan osjećaj za boje i nevjerojatno je strpljiv. Njegov osjećaj za empatiju i komunikaciju je iznimski.



Nije važno kojim jezikom govore njegovi učenici ili imaju li neki oblik invaliditeta, bez okljevanja će sa svima podijeliti svoje znanje. Baš je zbog fantastičnih papirnatih ruža koje stvara i dobio nadimak „Vitez ruža“.

Osim što uspješno koristi svoje vještine, Károly ne postiže uspjeh niti dobiva priznanje samo za sebe, već ima veliku ulogu u pozitivnoj slici i prihvaćanju osoba s invaliditetom u društvu. Njegov rad govori sam za sebe, a tko ima priliku upoznati ga, ubrzo ga zavoli. Takav društveno odgovorni pogled na život nije tipičan za mlade ljude odrasle u dječjim domovima, stoga je njegov primjer ujedno i pozitivan ishod izvrsnog pedagoškog i obrazovnog rada.



**Mboh Ekale**

Dob: 39

### **Njegova priča**

Rođen je 1975. u Kamerunu. Osnovnu i srednju školu pohađao je u rodnom gradu Kumba, a na Sveučilištu Yaounde diplomirao je prirodne znanosti. Zahvaljujući svom obrazovanju i znanju francuskog i engleskog jezika radio je različite poslove u multinacionalnim tvrtkama u Kamerunu. Zbog stalnih nemira i nedostatka sigurnosti u Kamerunu, napustio je zemlju i 1999. godine zatražio azil u Mađarskoj gdje je smješten u izbjeglički kamp.

### **Kako je završio u volonterstvu?**

Za vrijeme boravka u izbjegličkom kampu posjetili su ga predstavnici „Organizacije za ljudska prava Mahatma Gandhi“ sa sjedištem u Budimpešti (osnovana 1992. go-

dine, organizacija pruža moralnu i pravnu podršku tražiteljima azila, izbjeglicama, migrantima i manjinama) i pružili mu pravnu pomoć kako bi dobio dozvolu boravka u Mađarskoj. Nakon izlaska iz izbjegličkog kampa započeo je novi život u Mađarskoj, radio je kao samostalni web-dizajner, programer, naučio je mađarski jezik i počeо volontirati u „Organizaciji za ljudska prava Mahatma Gandhi“.

## Aktivnosti

Imao je važnu ulogu u različitim projektima u okviru programa „Suočavanje s rasizmom i diskriminacijom kroz obrazovanje i sport“ kao:

- redovni predavač i organizator obrazovanja o ljudskim pravima u srednjim školama od 2003. do 2013. godine;
- nogometni trener, menadžer kluba „Afričke zvijezde“ Organizacije za ljudska prava Mahatma Gandhi koji čine izbjeglice i migranti (od djetinjstva se bavio nogometom). Ekipa je okupljena 1994. i član je Mađarskog nogometnog saveza (MLSZ). Predavanja i radionice o temama humanitarnog prava u srednjim školama uvijek su bile dobro prihvaćene i doprinijele su promociji tolerancije među različitim kulturnama. Ova su događanja često bila praćena prijateljskim nogometnim utakmicama između ekipa škole i „Afričkih zvijezda“. Sport je vrlo uspješan način borbe protiv rasizma i diskriminacije. Redovne utakmice s drugim ekipama Mađarskog nogometnog saveza učinkovito služe istoj svrsi.

Mboh je aktivan i u organiziranju javnih skupova, uključujući i nedavnu kampanju „Vratite naše djevojke“ (mađarski doprinos međunarodnom pokretu za oslobođanje 276 otetih nigerijskih djevojaka).

Usporedno s njegovim redovnim poslom i volontiranjem, sudjelovao je na treninzima za organizacije civilnog društva na teme mediji, ljudska prava, interkulturno obrazovanje, a 2013. godine uspješno je završio diplomski studij informatike.

## Izazovi

Kao izbjeglica suočio se s diskriminacijom i svim ostalim nedaćama koje ona nosi sa sobom. U volontiranju su mu njegove društvene vještine omogućile da bude prihvaćen od mađarskih partnera, a organizacija i uspjeh njegova posla unaprijedili su njegovu inkluziju u mađarsko društvo.

## Prednosti

Ne samo što je uspio poboljšati vlastite životne uvjete, već je doprinio boljem razumijevanju između Mađara i migranata.

## Kontakt

Mahatma Gandhi Human Right Organization

[www.gandhi.hu](http://www.gandhi.hu); [gandhiegyesulet@gmail.com](mailto:gandhiegyesulet@gmail.com) / [katalin.gellert@gmail.com](mailto:katalin.gellert@gmail.com)



## Tamás Horváth

Dob: 55

### Njegova priča

Tamás Horváth, 55-godišnji samac i beskućnik uselio se u privremeni smještaj „Socijalne i rehabilitacijske zaklade“ 2008. godine. Ubrzo je uspostavio dobre odnose s ostalim stanarima, odraslima i djecom.

### Kako je završio u volonterstvu?

Uvijek je našao vremena za sustanare, iako je bio vrlo zauzet radeći kao električar. Podučavao je kuhanju samce i zagovarao njihove interese u domu. Kao kreativna i otvorena osoba lako je uspostavljao kontakte između stanara i socijalnih radnika. Unatoč vlastitim problemima, Tamás je počeo organizirati socijalne programe i izlete za stanare.

### Aktivnosti

Tamás je postao koordinator volontera Odjela za rehabilitaciju koji pruža dom samcima – bilo da su beskućnici ili u riziku od beskućništva. Otkako je on počeo organizirati prigodne programe za Božić, Uskrs i sl., stanari doma lakše se odlučuju na sudjelovanje. Od siječnja do prosinca 2012. skoro je svaki mjesec organizirao neki događaj ili program. Imao je kreativne ideje kako zabaviti djecu i potaknuo je majke na zajedničku pripremu hrane. Uspostavio je veze između tri privremena smještaja za obitelji i rehabilitacijskih domova za samce beskućnike. Uglavnom se fokusirao na aktivnosti za djecu koja žive u privremenim smještajima za obitelji. U povodu Međunarodnog dana djece organizirao je zakapanje vremenske kapsule s dječjim uspomenama i osobnim predmetima, s namjerom da je zajednički iskopaju i otvore nakon pet godina kako ne bi zaboravili jedni druge. Tijekom „Tjedna volontera“ organizirao je i koordinirao izgradnju igrališta. Svi su ovi programi i događanja provedeni uz aktivno sudjelovanje djece i njihovih roditelja, samaca iz rehabilitacijskog odjela te osoblja i volontera Zaklade.

### Izazovi

Tamás je predano radio na obnovi svoga života kako bi zauvijek napustio privremeni smještaj. Istovremeno, pokušao je osigurati bolju kvalitetu života ostalih stanara. Ostali izazovi s kojima se suočio bili su nedostatak motivacije stanara i prihvatanje socijalnih radnika i osoblja Zaklade.



### Prednosti

Zahvaljujući Tamásu svi su programi i inicijative stanašima postali privlačniji jer su dobili mogućnost reći što žele. Te su zajedničke aktivnosti ujedno pridonijele boljem prihvaćanju volontera od strane stanara i povećanom entuzijazmu među osobljem Zaklade. Štoviše, slijedeći Tamásev primjer neki od odraslih stanara postali su koordinatori volontera.

Tamás je već napustio privremeni dom, našao je stalni posao i sada ima stabilan privatni život. Njegovo volontiranje i vrednovanje njegova doprinosa, uključujući nagradu „Volонter godine“ koju je dobio 2012. godine, pomogli su mu da razvije svoju osobnost, prevlada teškoće i pronađe svoje mjesto.

## Nem adom fel! Alapítvány (Zaklada “Neću odustati!”)

### Trajanje projekta

Od 2006. godine

### Ciljevi

Promocija društvenog prihvaćanja osoba s invaliditetom i Roma te njihovo uključivanje u volontiranje

### Aktivnosti

Zaklada je s radom započela 2006. godine novcem koji su prikupili ulični svirači s invaliditetom. U to vrijeme to je bio nov način poticanja duha zajedništva.

Svoj su prvi veliki dobrovorni koncert pod naslovom „Jobb velünk a világ“ (Svijet je bolji s nama) i sloganom „Mindenki elég gazdag ahhoz, hogy másoknak segítsen!“ (Svatko je dovoljno bogat da pomogne drugima!) održali 2008. godine u budimpeštanskoj sportskoj dvorani Papp László. Mladi s invaliditetom sudjelovali su u organizaciji i realizaciji događaja, a koncertom je uprihođeno 11 milijuna forinti (38 000 eura). Iznos je doniran za obnovu doma za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi Csíksomlyó u Transilvaniji u Rumunjskoj, koji je osnovao franjevački redovnik Csaba Bőjte.

Nakon uspjeha koncerta iz 2008. godine, program „Jobb velünk a világ“ nastavio se i 2009. kada je od donacija prikupljeno 5,2 milijuna forinti. Sredstva su iskorištena za osnivanje „Nemadomfel ház“ (Kuća Neću odustati!) za ugroženu romsku djecu. Ovaj projekt ima za cilj iskorijeniti uzroke siromaštva i segregacije koji koči socijalnu inkluziju. Danas postoje tri ovakva doma u Mađarskoj, u Szendrőládu, Martonyiu i Pándu. Volonteri s invaliditetom i osoblje Zaklade nastavili su uvjeravati lokalne obitelji da prihvate ove domove i ohrabrivati roditelje romske djece da volontiranjem pomognu u radu domova.

Skupine volontera s invaliditetom posjećuju ova sela svakih 2 - 3 tjedna i organiziraju različite aktivnosti za lokalnu romsku djecu. Primjerice, slijepi volonteri podučavaju izradu košara od pruća, lončarstvo i glazbu; volonteri s tjelesnim invaliditetom podučavaju izradu origamija i pomažu s domaćim zadatacima; volonteri s intelektualnim teškoćama igraju se s djecom itd. Ovi su susreti korisni za sve i dodatni su poticaj stanarima doma da se ne fokusiraju na svoje poteškoće, već da doprinesu poboljšanju svojih životnih uvjeta. Veliko je postignuće što u okviru ovog projekta romska djeca dobrovoljno pomažu mladima s invaliditetom.

Nakon toga došla je ideja da se lokalni Romi uključe u volontiranje. U Edelény regiji 100 Roma uključeno je u volonterski program uz pomoć sredstava iz europskih fonda. Program se sastojao od treninga koji su vodile osobe s invaliditetom te postavljanja i planiranja projekta što je uključivalo i stvaranje osobnih kontakata s članovima zajednica. Također, svaki je sudionik posjetio tri mjesta: zatvor, dom za starije osobe i dom za osobe s invaliditetom, a najveći uspjeh ovog projekta činjenica je da se sudionici redovito vraćaju volontirati na ta mjesta.

**Mrežna stranica:** <http://www.nemadomfel.hu/>

## Grad za sve (A Város Mindenkié)

Članovi organizacije „Grad za sve“ su sadašnji i bivši beskućnici, ljudi koji se bore sa stambenim problemima i njihovi podržavatelji, a svi oni zajednički rade na izgradnji ravnopravnog i pravednog društva.

Djelovanje ove skupine temelji se na volonterskom doprinosu i beskućnicima pruža mogućnost borbe za vlastito dostojanstvo i pravo na smještaj. Beskućnici imaju ključnu ulogu na svim razinama organizacije. „Grad za sve“ organizira kampanje i akcije s ciljem zaštite prava beskućnika, zagovaranja njihovih interesa te promjene negativne društvene slike o beskućništvu. Surađuju i s medijima kako bi promijenili uvriježeno mišljenje o beskućnicima kao bespomoćнима i beznadnima te kako bi ukazali na to da su i beskućnici sposobni boriti se za svoja prava i ljudsko dostojanstvo.

## **Volontiranje u „Gradu za sve”**

Postoji razlika između volontera i aktivista. Iako i aktivisti posvećuju svoje slobodno vrijeme društvenim pitanjima, oni i zagovaraju za promjene, pogotovo političke promjene u smislu preuzimanja građanske odgovornosti za pitanja važna za zajednicu. „Grad za sve” jedinstvena je organizacija u Mađarskoj u kojoj se ljudi pogodjeni određenim pitanjem sami organiziraju u cilju postizanja društvene promjene. U ovoj organizaciji sadašnji i bivši beskućnici rade na ostvarivanju prava na smještaj u Mađarskoj.

## **Tko su aktivisti „Grada za sve”?**

Iako većinu članstva čine beskućnici, organizacija je savez beskućnika i onih koji to nisu, a ovi potonji pružaju podršku u vođenju organizacije te treninzima i osnaživanju beskućnika aktivista kako bi postali uspješni zagovarači za svoj cilj.

## **Regutacija – gdje i kako?**

Pojedinci/ke zainteresirani/e za volontiranje moraju sudjelovati u tri aktivnosti ili radionice koje organizira udruga te nakon toga doći na jedan od redovnih sastanaka ponedjeljkom gdje i formalno postaju članovi.

## **Koristi od aktivističkog angažmana u „Gradu za sve”**

Rad u „Gradu za sve” je transformativno iskustvo, kako za beskućnike, tako i za njihove saveznike. Nenasilna komunikacija, osnažujući način rada i odlučivanje ute-meljno na konsenzusu omogućuju članovima koji dolaze iz različitih društvenih skupina da nauče i usvoje nove socijalne vještine u poticajnom okruženju. Članovi produbljuju svoje znanje o uzrocima beskućništva, mađarskom sustavu skloništa za beskućnike te sustavu mađarske javne uprave kroz razgovore na tjednim sastancima, kroz direktnе akcije ili programe, kroz sastanke s donositeljima odluka ili na posebnim obukama koje organiziraju članovi. Iskustvo učenja je stvarno i prilagođeno je mađarskom kontekstu jer se teme same nameću kroz životne priče i izazove s kojima se suočavaju osobe sa stambenim problemima, a koji dovode do poremećaja u društvu.

## **Što aktivisti dobivaju zauzvrat?**

Aktivisti beskućnici imaju vodeću ulogu u predstavljanju organizacije i mnogi su od njih kroz volontiranje postali vođe u svojim zajednicama (osoba koja poznaje svoja prava, poštuje demokratske vrijednosti i može zagovarati u korist svoje zajednice).

**Mrežna stanica:** [http://avarosmindenkie.blog.hu/2011/12/04/who\\_are\\_we\\_3](http://avarosmindenkie.blog.hu/2011/12/04/who_are_we_3)



**I R S K A**



## Marcella Sheridan

### Dob: 68

Počela sam volontirati u udruzi „Treća dob“ 2007. godine i do danas sam njihova aktivna volonterka. Javila sam im se nakon što sam vidjela oglas u lokalnoj župnoj crkvi, a u to vrijeme nisam poznavala nikoga tko tamo volontira. Od tada sam stekla brojne prijatelje kroz „Treću dob“.

#### Zašto ste se odlučili na volontiranje?

Nedugo prije toga postala sam udovica i trebala sam nešto uraditi, maknuti se iz kuće, uključiti se u nešto i proširiti svoj socijalni krug. Smrt mog supruga Padraig-a me shrvala, bili smo u braku 38 godina, i ubrzo sam odlučila napustiti posao. Srećom, pronašla sam volontersku poziciju u „Trećoj dobi“ koja je istovremeno bila izazovna i pružala mi osjećaj ispunjenosti te sam ostala tu do danas.

#### Zašto ste odabrali baš Fáilte Isteach?

U Velikoj Britaniji školovala sam se za učiteljicu, ali nisam radila u struci otkako sam se prije 32 godine vratila u Irsku. Ulogu učiteljice u programu Fáilte Isteach vidjela sam kao nešto što bih mogla raditi, što bi ujedno bilo izazovno i zabavno pa sam pomislila „Idem probati!“.

Moja volonterska zadaća je podučavanje engleskog jezika. Svakog tjedna podučavam malu skupinu migranata i pomažem im poboljšati život u Irskoj kroz bolje znanje engleskog jezika. Nisam to nikada prije probala i stvarno mi se sviđa! Volontiram i na programu Senior SOS Telefon, što je telefonsko savjetovalište za starije osobe u Irskoj. To mi također pruža veliko zadovoljstvo.

#### Što smatrate svojim volonterskim doprinosom?

Nedovoljno znanje engleskog jezika jedan je od glavnih razloga zbog kojega se migranti u Irskoj muče s integracijom u irsko društvo. Na svoj način volonteri Fáilte Isteach, kao ja (ima nas 600 diljem zemlje), pomažu promjeniti živote obiteljima migranata tako što im omogućujemo da rade stvari koje mi uzimamo zdravo za gotovo – odlazak u trgovinu ili liječniku, razgovor sa školskim osobljem ili slično.

U telefonskom savjetovalištu slušam i otvaram prostor pozivatelju da može govoriti otvoreno i u povjerenju o svemu što njega ili nju u tom trenutku brine. Usamljenost je veliki problem među starim ljudima u Irskoj i voljela bih vjerovati da moji volonterski sati na tom mjestu na neki način pomažu u smanjenju tog problema.

## Koji su izazovi i koristi od volontiranja?

Postoje neki izazovi kada volontirate, ali ništa od toga nije nepremostivo i puno je podrške koju nude „Treća dob“ i moji kolege volonteri.

Volontiranje je imalo vrlo pozitivan učinak na mene. I dalje sam aktivna i koristim svoje vještine kako bih dala pozitivan doprinos društvu. Naučila sam i puno novih vještina kroz obuku, a otako sam počela volontirati proširio se i moj krug prijatelja pa tako sada imam mrežu poznanika iz cijelog svijeta.

Mrežna stranica: <http://www.thirdageireland.ie>



**Tony White**

*„To je novi početak, to je obrazovanje [...] To je jednostavno osjećaj da si tu za njih i pomažeš.“*

### Moje volontiranje ...

Volontiram u ustanovi za odvikavanje u ulici Usher's Island u Dublinu. Radim s korisnicima koji su bili beskućnici, ovisnici su te traže put u novi početak. Nekada samo sjedite s njima uz šalicu čaja, razgovarate, provjeravate imaju li kakvih problema ili trebaju li pomoći s uhodavanjem u program. Puno je predrasuda o ovisnicima pa se momci teško nose s nekim situacijama ili teško pronalaze liječnika zbog svoje prošlosti.

Volontiram 18 mjeseci, pet dana u tjednu po osam sati dnevno. Daje mi samopouzdanje za vraćanje na posao. Osim toga tjeram me iz kuće i ponovo imam osjećaj da nešto radim. Jednostavno, ponovo se osjećaš normalno.

### Početak...

Došao sam u Simon, u program odvikavanja i rehabilitacije kao korisnik. Nakon toga htio sam nešto raditi pa sam se priključio akcijskoj skupini korisnika i s njima ostao oko 12 mjeseci. Tamo sam čuo za volontiranje.

Nekada prije radio sam u Centru za autizam, družio sam se s korisnicima i pomagao im s pripremama za Paraolimpijadu. Tamo je bilo nekoliko volontera koji su dolazili 2 - 3 puta tjedno tako da sam znao za volontiranje, ali mi nikad nije palo na pamet da bih i sam to radio dok se ovo nije pojavilo.

## Vještine i iskustva koja mogu ponuditi...

Donosim praktično iskustvo života na ulici i ovisnosti. Dobro je za momke da vide da nisu samo na programu odvikavanja i rehabilitacije, nego da ima i drugih mogućnosti. Daje im hrabrosti da se pokrenu. Također, zbog vlastita iskustva pomažem donositi odluke koje prilagođavaju pravila potrebama korisnika.

## Izazovi...

Kad poznaješ ljude koji dolaze s ulice, teško im je vidjeti te u bilo kojoj drugoj ulozi osim u onoj u kojoj su te prije poznivali. Ponekad se prema tebi odnose drukčije, ponašaju se kao da ste i dalje na ulici, kao da si još uvijek jedan od njih. Izazov je i naviknuti se na odlazak na posao, ne ustajati ujutro da bi išao piti i uništavati svoj život pa opet sve iz početka. To je kao da započinjete svoj prvi dan na svom prvom poslu – ponekad je teško.

## Koristi...

Stvarno uživam raditi s korisnicima. Proveo sam 12 godina na ulici i sjajno je vidjeti ljude koji dolaze ovamo te znati da ako se stvarno pravilno posvete programu, mogu krenuti naprijed i ukazat će im se razne mogućnosti.

Daje mi samopuzdanje za traženje posla i sigurnost da ću biti ozbiljno shvaćen. I to mi daje osjećaj da se nikad više neću poželjeti vratiti na staro, znam da se ne mogu vratiti tom životu. Također, nedavno sam dobio diplomu na DIT koledžu gdje sam završio program o volontiranju u trajanju od 12 tjedana. Napustio sam školu s 11, tako da je ova diploma za mene velika stvar.



Rahim Nazarali

Dob: 37

„Moje životno iskustvo zbilja je šaroliko.

Odrastao sam drukčije nego većina ljudi u Irskoj. Izgubio sam vid, rano sam otišao u internat i naučio Brailleovo pismo. Rođen sam u drugoj zemlji te sam živio u različitim zemljama. Moje je životno iskustvo drukčije i možda to mogu podijeliti s drugim ludima kroz volontiranje.“

### Kada ste i zašto počeli volontirati?

Odlučio sam volontirati jer sam htio raditi nešto zanimljivo i naučiti neke nove vještine. Imao sam nešto slobodnog vremena i želio sam ga dobro iskoristiti. Pridružio sam se udruzi Irish Blind Sports (Irski sportski savez slijepih osoba) dok sam bio na koledžu, imao sam 19 ili 20 godina. Neko sam vrijeme bio član njihova odbora i vodio sam atletski program i treninge.

### Gdje sada volontirate?

Kada su mi prije dvije godine smanjili radno vrijeme otišao sam do lokalnog volonterskog centra provjeriti kakve se volonterske mogućnosti nude. „Samaritanci Irška“ najviše su me zainteresirali i ubrzo su mi se javili. Obavio sam dva razgovora i obuku koja je potrajala skoro godinu dana. Radim na telefonskom savjetovalištu i u redovnom savjetovalištu s ljudima koji dolaze u naš centar s nekim problemima ili razmišljaju o samoubojstvu. Na dužnosti sam jednom tjedno po tri sata te sam jednom u dva mjeseca u noćnoj smjeni.

Prošle godine pokrenuo sam inicijativu pod nazivom „Rahimaton“ – prikupljanje sredstava za Irsku udrugu osoba u invalidiskim kolicima. Prehodao sam Kraljevski kanal u Irskoj koji je dugačak 140 km i prikupili smo 1800 eura za nova računala. Odlučio sam to ponoviti i ove godine i prehodao sam Veliki kanal dugačak 132 km. Dobili smo dosta prostora na nacionalnom radiju i u nekim novinama tako da je prošlo dosta dobro, veliki je to izazov, i dragi mi je što su nas ljudi podržali.

### Koji su izazovi?

Brinuo sam se zbog svog oštećenja vida i u vezi s tim s mogućnošću volontiranja. Nisam bio siguran koliko će biti moguće raditi sa Samaritancima, ali stvarno su dobri. Primjerice, moramo bilježiti svaki poziv, a kako ja ne mogu sam zapisivati, uvijek je tamo drugi volonter koji je spremam pomoći mi. Najveći izazov do sada bio mi je kada sam istovremeno imao dva krizna poziva – obje osobe su razmišljale o samoubojstvu.

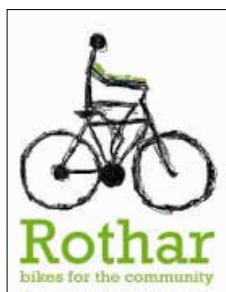
Ostali su na vezi i u jednom sam trenutku pomislio „Bože, mogu li ja ovo ili možda trebam otići?“. Podrška koju sam dobio od organizacije bila je nevjerljiva i zbilja me razuvjera da sam odlučio nastaviti jer vjerujem da ti pozivi čine razliku.

Misliš li da si svladao vještine koje možeš koristiti i kada ne volontiraš?

Samaritanci su posvećeni slušanju i provjeravanju kako se ljudi stvarno osjećaju. Primjetio sam da aktivnije slušam korisnike na poslu pa čak i moje prijatelje. Otkrio sam da im ne dajem savjete više toliko kao prije kada sam se žurio riješiti njihove probleme bez da ih jednostavno saslušam i potaknem na razgovor kako bi sami došli do zaključaka.

*„Ponekad se pitam zašto sam na ovoj zemlji. Za mene je vrlo važno moći se osvrnuti i reći: Drago mi je što sam na neki način učinio razliku – čak i ako je bila sasvim mala.“*

## Rothar



Rothar na irskom gaelskom jeziku znači bicikl. Osnovan je 2008. godine kao trgovina biciklima u zajednici koja prima donacije starih i odbačenih bicikala, popravlja ih i prodaje te pruža usluge popravka. Njihova misija je pomoći u otvaranju novih radnih mjesta i poslova, promocija biciklističke kulture, doniranje prepravljenih bicikala školama i osjetljivim skupinama te doprinos smanjenju otpada.

### Volontiranje u Rotharu

Volonteri su neophodni u Rotharu. Rastavljaju bicikle u dijelove, obavljaju manje popravke i održavaju trgovinu te ponekad poslužuju kupce. Organizacija obično uključuje između 20 i 40 volontera u svoje tri trgovine.

### Tko su volonteri u Rotharu?

Rotharove ciljne skupine potencijalnih volontera uključuju bivše zatvorenicе, osobe koje su bile beskućnici i dugotrajno nezaposlene osobe. Organizacija im osigurava jednakе radne uvjete kao i plaćenom osoblju uključujući ih u sve radne procese i čineći ih dijelom tima.

### Regrutacija – gdje i kako?

Mnogi volonteri pronalaze informacije na mrežnoj stranici Rothara, preko krovne volonterske organizacije Volunteer Ireland ili preko mreže lokalnih volonterskih

centara. Neke volontere upućuje Probacijski ured i druge agencije koje rade s bivšim zatvorenicima. Uglavnom je riječ o vrlo neformalnom procesu te ako osoba želi volonrirati, organizacija će joj nastojati pronaći mjesto.

### Prednosti uključivanja volontera

Uključujući volontere iz različitih okruženja organizacija se izlaže novim viđenjima stvari što joj omogućuje zadržati svoju dinamičnost. Zahvaljujući zadatcima koje obavljaju, volonteri su velika pomoć organizaciji koja želi biti učinkovitija. Imati iskusne volontere također znači da organizacija ima na raspolaganju bazu osoba koje može interno uključiti na plaćena radna mjesta. Povrh toga, 25 osoba je već pronašlo zaposlenje u drugim biciklističkim trgovinama. Uključivanje volontera ima veze i s time što odražava raznolikost koja postoji u irskom društvu, a što omogućuje osobljju, volonterima i kupcima da se upoznaju, razgovaraju i ostvare suživot.

### Ima li nekih zapreka na putu njihova volontiranja?

U ovom slučaju govorimo o privatnim razlozima kao što su posjeti vezani uz socijalnu skrb, obveze skrbi o djeci ili sastanci s različitim agencijama. Ponekad je potrebno i osigurati dodatnu naknadu ako je riječ o volonteru s invaliditetom.

### Što volonteri dobivaju zauzvrat?

Mnogi od volontera znaju obavljati građevinske ili mehaničarske poslove, ali nikada nisu imali priliku profesionalno koristiti te vještine. Kroz volontiranje u Rotharu dožive značajan osobni razvoj i povećanje samopouzdanja. Također, ovdje pronalaze siguran prostor u kojem ih nitko ne pita o njihovoj prošlosti, u kojem mogu naučiti neku vještinu i sprijateljiti se.

**Mrežna stranica:** <http://rothar.ie>

## Third Age (Treća dob)

Third Age je nacionalna volonterska organizacija koja radi na promoviranju vrijednosti doprinosa starijih ljudi zajednicama u Irskoj. Third Age ima preko 1300 volontera po cijeloj zemlji, uglavnom starijih osoba koje rade kao slušači, tutori ili zagovaratelji.

Volonteri su uključeni u tri nacionalna programa:

**Tutori za migrantske obitelji – Fáilte Isteach** (DOBRODOŠLI na irskom gaelskom jeziku) daju besplatne sate razgovornog engleskog za migrante od 2006. godine. Trenutno postoji 67 centara u 21 pokrajini u kojima 700 volontera pozitivno djeluje na 2000 migrantskih obitelji svakog tjedna.



**Slušači savjetnici – pri Senior SOS Telefonom**, nacionalno telefonsko savjetovalište za starije osobe. Riječ je o vršnjačkom, povjerljivom telefonskom savjetovalištu koje uključuje više od 300 starijih volontera. Tijekom 2013. godine savjetovalište je primilo 30 000 poziva, uglavnom izoliranih i usamljenih starijih ljudi.

**Zagovaratelji za stanare domova za osobe treće životne dobi – u okviru SAGE programa, (Podrška i zagovaračke usluge za osobe treće životne dobi).** Više od 120 obučenih volonterica zagovaratelja radi u preko 100 domova za osobe treće životne dobi u Irskoj, a ova se usluga razvija i u bolnicama i u zajednicama.

### Raznolikost u volontiranju

Volonteri se regrutiraju sa svih strana, preko volonterskih centara, inicijativa lokalnih župa, crkava, grupa aktivnih umirovljenika ili lokalnih lidera, nacionalnih reklamnih kampanja i usmenom predajom. Uključujući društveno isključene volontere, organizacija proširuje iskustva koja volonteri donose u projekte. Svi volonteri Senior SOS Telefona namjerno su stariji od 60 jer organizacija nastoji pružiti vršnjačku uslugu. Mnogi volonteri dolaze iz raznih specifičnih skupina uključujući migrante, pripadnike nomadskih zajednica, osobe treće životne dobi i LGT skupine. Najstariji volonter ima 91 godinu!

### Volonter/ka u Fáilte Isteach

Sve više starijih volontera s migrantskom poviješću dolazi u projekt Fáilte Isteach, a mnogi su od njih započeli kao učenici engleskog baš u ovom projektu. Donose ogromno iskustvo i uvide jer razumiju upravo one probleme i brige s kojima se suočavaju učenici migranti.

Kako bi osigurali inklinativnost projekta, volonteri ne moraju biti kvalificirani za podučavanje ili imati prethodno iskustvo u tom području jer im je osigurana cijelovita obuka. Svaki volonter/ka ima precizan opis posla i upoznat/a je s vremenom kojega treba odvojiti za volontiranje. Znaju i da su slobodni otići ako nisu zadovoljni.

Najveća korist za volontere povećani je osjećaj vlastite vrijednosti zbog vitalnog doprinosu kojega daju svojoj zajednici i društvu u cjelini. „Ne mogu vjerovati da ovo radim! Ja podučavam engleski ljude sa svih strana svijeta!“ – česta je izjava starijih volontera.

**ITALIJA**



## Asma Makdani

Dob: 31

### Moja priča...

Imam 31 godinu, rođena sam i odrasla u Maroku. Udalala sam se za svoga zaručnika koji se već skrasio u Italiji te sam odlučila zatražiti dozvolu boravka koja mi je bila potrebna za život u Italiji. Trebalo mi je godinu dana kako bih uspjela jer sam se privremeno morala vratiti u Casablancu i završiti tečaj jezika. Cijelo sam vrijeme na internetu tražila mogućnosti zaposlenja i tečajeve dostupne u Torinu.

### Kako sam postala volonterka?

Preko jednog starog poznanika povezala sam se s udrugom „Camminare Insieme“ (Hodajmo zajedno). Odmah sam se među tim ljudima osjećala kao kod kuće. Prema svim svojim korisnicima odnose se jednak; osjećala sam se kao „osoba“, a ne više kao „Marokanka“ ili „Arapkinja“. U raspravama moja su mišljenja i stavovi uvažavani, a prema meni su se odnosili bez predrasuda. Osjetila sam olakšanje, čak i u teškim trenutcima, jer sam shvatila da čak i kao useljenica koja živi u novoj zemlji nisam sama. Volonteri udruge puno su mi pomogli s pripremama za ispit iz talijanskog jezika, pomogli su mi s najtežim predmetima, materijalima za nastavu i prilikom kupovine u banci hrane. Svjesna sam koliko sam sretna što sam upoznala ove ljude koji su me podržali i vjerovali u mene i pitala sam se kako bih se mogla odužiti.

### Aktivnosti

Čim sam završila s ispitima, svi su mi krenuli tražiti posao. Dobila sam mjesto odgajateljice u dječjem vrtiću u blizini Torina. Prijavila sam se i za volonterku-asistenticu u liječničkoj ordinaciji u sklopu „Camminare Insieme“. Pomagala sam kao recepcionistica, tajnica, prevoditeljica, a ponekad i kao osbna asistentica liječniku kod kojega sam bila zadužena za izdavanje recepta na računalu. Volontersko mi je iskustvo puno značilo. Na osobnoj razini, osjećala sam se dijelom društva kojemu aktivno doprinosim. U profesionalnom smislu, sveladala sam nove vještine i naučila sam kako organizirati događanja, zabave i sastanke.

### Izazovi

Prijelaz iz uloge korisnice usluga u ulogu volonterke u psihološkom je smislu bio obilježen podvojenim osjećajima. S jedne strane osjećala sam se sretno i prihvaćeno, a s druge strane postojala su određena očekivanja iz vanjskoga svijeta. Ta je promjena

izazvala zavidne reakcije među pojedinim migrantkinjama i dobivala sam zahtjeve za posebnim tretmanom po „zemljčkoj osnovi” (dolazimo iz iste zemlje, trebala bi mi više pomoći). Trebalо mi je neko vrijeme kako bih razumjela svoju ulogu i granice svojih zaduženja. Drugi veliki izazov bila je spremnost prihvati i poštivati drukčije stavove. Shvatila sam da je svijest o vlastitim predrasudama ključna i da vlastite predrasude mogu biti prevladane samo skromnošću, samosviješću, promatranjem, slušanjem i obukom.

### **Prednosti**

Kratko sam volontirala u udruzi i to iskustvo mi je stvarno dalo osjećaj pripadnosti ovoj zajednici. Čak i sada kada uđem u prostorije udruge ili liječničku ordinaciju, sjetim se kako sam tamo sjedila sa svim svojim nadama i strahovima. Uhvati me nostalgiјa. Kroz volontiranje imala sam priliku i sudjelovati na različitim tečajevima, uključujući i tečaj o kulturnoj medijaciji. Moj odnos s udrugom vrijedi više od bilo kakvog ugovora ili materijalne naknade jer to je moj dom, a ljudi u njoj su moja druga obitelj.

## **Gabriele Piovano**

**Dob: 29**

### **Moja priča...**

Imam 29 godina, živim u Torinu i imam teško oštećenje kralježnice. Zbog toga sam primoran koristiti električna invalidska kolica. 1. ožujka 2008. godine ostvario sam svoj veliki san – odselio sam se i počeo živjeti neovisno o roditeljima. Trenutno živim s osobnim asistentom koji mi pomaže sa svim poslovima koje ne mogu obavljati sam. Živeći s roditeljima nisam mogao biti posve neovisan jer su oni brinuli o kući i svemu što to nosi sa sobom. Sada ja to radim. Iako imam asistenta na raspolaganju 24 sata dnevno, ja sam gazda u svojoj kući i moram brinuti o sebi i svim aspektima svakodnevna života. O osobnom asistentu razmišljam kao o ruci, a o osobi s invaliditetom kao o glavi.

### **Kako sam postao volonter?**

Još kao dijete majka me vodila sa sobom na sastanke odbora kojim je predsjedavala u udruzi „Spina Bifida” – udruga brine o osobama s oštećenjima kralježnice. S 14 godina pridružio sam se talijanskom Crvenom križu gdje sam radio kao teleoperater i bio zadužen za hitne pozive. Učinio sam to jer vjerujem kako osobe s invaliditetom ne bi trebale biti samo primatelji socijalne skrbi i pomoći, već i aktivni sudionici u društvu ako je moguće. Proveo sam tamo sedam sjajnih godina, a s 18 sam i sam započeo

vlastitu avanturu kao volonter u „Spina Bifida”. Jedan od mojih zadataka bio je predstaviti stvarno iskustvo volontiranja u televizijskoj emisiji regionalne postaje u kojoj je jedan od gostiju bio i predsjednik Vijeća za osobe s teškoćama (VOT), Paolo Ferrero. Tu večer me pozvao na sastanak jer je zaključio da bih mogao biti koristan volonter VOT-a. Osjećao sam se kao u sedmom nebu i nekoliko dana kasnije Paolo me pozvao da se pridružim odboru udruge, na što sam oduševljeno pristao. Od tada radim na poboljšanju pristupačnosti javnog prijevoza i zdravstvenoj zaštiti. Prije nekoliko mjeseci još sam napredovao i izabran sam za zamjenika predsjednika. Osjećam da je ovo moj put.

### Aktivnosti

Svako jutro idem na posao taksijem jer općina Torino omogućuje osobama u invalidskim kolicima korištenje usluga taksija pri čemu plaćaju trošak autobusne karte. Na poslu sam zadužen za raspored liječničkih pregleda i liječničke posjete. Kako sam aktivno uključen u socijalna pitanja, često poslije posla odlazim na sastanke javnih tijela i različitih udruga, na kojima se traže rješenja za različite probleme s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom. Uvijek putujem sam, često autobusom. Većina autobusa u Torinu je na sreću prilagođena potrebama osoba u invalidskim kolicima.

### Izazovi

Želim moći odlučivati o vlastitom životu, a ne biti samo objekt skrbi. Oduvijek sam vjerovao kako svaka osoba, sa ili bez invaliditeta, treba preuzeti nadzor nad vlastitim životom. Roditelji često ne puštaju svoju djecu da se osamostale jer misle da bi ih oni uvijek trebali štititi i čuvati od problema. Osobno to držim pogrešnim jer morate dopustiti djeci s invaliditetom da pogriješe kako bi postala zrelja i odgovornija. Moji roditelji bili su ključna podrška na mom „putovanju“. Zahvaljujući njihovoj odlučnosti, njihovoj ljubavi i namjeri da se osjećam kao „normalno“ dijete, nosim u sebi ovu strast za životom.

### Prednosti

Uključivanje u volontiranje zasigurno je odigralo veliku ulogu u mom razvoju te omogućilo meni i drugima razumjeti koliko je život lijep. Dokazalo je i da nepokretnost tijela ne znači i nepokretnost duha te da su osobe s invaliditetom jednake svima ostalima i, u konačnici, na nama je da se smatramo jednakima.



## Rambo

### Dob: 24

#### Njegova priča...

Giò je 24-godišnji romski mladić rođen u Torinu. Njegova obitelj dolazi iz Bosne i stalno se sele po zemlji. Ime je dobio po „Rambu” jer je njegov djed bio veliki Stalloneov obožavatelj. Dok razgovaramo o njegovu djetinjstvu, prisjeća se ranih godina u Rimu gdje se prao i oblačio prije ulaska u školu da bi tu istu odjeću vraćao prije povratka u kamp. S osam godina s ocem se preselio u okolicu Bergama. Na jednoj od njegovih najdražih fotografija sa sestrom je Senadom, u limenoj kolibici čija je unutrašnjost oblijepljena reklamama i zastavama. „Nismo imali ni vode, ni struje”, kaže mladić. „Sestra i ja smo morali hodati kilometrima da bismo napunili kanistere.” Rambo je otišao iz kolibice i stigao u Torino kod rođaka koji su ga smjestili u stari automobil ispred njihove prikolice u nomadskom kampu na Strada dell'Arrivore. U to je vrijeme njegova majka bila u zatvoru i tek je po izlasku odlučila skrbništvo nad djecom predati zajednici. Uz podršku članova lokalne zajednice Rambo je ponovo krenuo u 4. razred gdje je pokazao veliku spremnost na suradnju s učiteljima i školskim kolegama. Tamo je upoznao Carlu i Beppa koji su kasnije postali njegovi udomitelji. U velikoj su mjeri obilježili njegov život. Pokazali su zanimanje za njega, redovito su ga provjeravali i odlazili s njim u šetnje do središta mjesta jednostavno zato što mu je to bilo zabavno. „Carla i Beppo su me podržali i potaknuli me na čitanje i učenje. Puno sam putovao s njima i vjerovali su u mene” kaže Giò. Maturirao je na Stinerovu Institutu za grafičku umjetnost u Torinu. Prošle godine sudjelovao je u europskom projektu i osvojio prvo mjesto među 27 sudionika. Priznanje mu je dodijelio predsjednik Parlamenta, a dobio je i ponudu za jednogodišnji staž u odjelu komunikacija Europskog parlamenta.

#### Kako je postao volonter?

Rambo je počeo volontirati kada je u Associazione di Aminazione Interculturale ASAI (Udruga multikulturalnih aktivnosti) otkrio djecu iz različitih kultura koja trebaju njegovu pomoći i koja bi mogla imati koristi od njegove kreativnosti i nadahnuća.

#### Aktivnosti

ASAI djeluje u Torinu gotovo 20 godina. Uglavnom je usmjeren na talijanske maloljetnike i maloljetnike rođene u Italiji u obiteljima stranaca. Zahvaljujući svojim brojnim volonterima raspoređenima po cijelom gradu, ASAI nudi tečajeve talijanskog jezika, pomoći u učenju, umjetničke radionice te druga događanja koja sudionicima daju priliku za druženje. Na prostoru Porta Palazzo, najvećoj gradskoj tržnici u samom središtu grada, susreću se Talijani, Marokanci, Kinezzi, Egipćani i drugi iz cijelog svijeta. Ovaj Babilon jezika i kultura svakodnevno svjedoči ASAI-jevoj dobrodošlici stotinama maloljetnika. Polaznicima programa centra na Porta Palazzo dobrodošlicu

želi uvijek dobro raspoloženi Giò. Zadužen je za kreativne radionice za učenike osnovnih škola i pomaže u organizaciji poslijepodnevnih aktivnosti. S diplomom grafičkog dizajnera vodi radionice fotografije, a djeca u okviru tih radionica dobivaju i bolje uvide i razumijevanje o povijesti i trenutnom stanju u regiji. Rambo trenutno volontira u ASA! i surađuje sa socijalnim službama za maloljetnike u Torinu.

### Prednosti

Za Gióa volontiranje nikada nije bilo teško jer je preko prijatelja saznao kako ASA! radi s djecom. U početku mu je trebalo malo vremena kako bi se upoznao s dječjim svijetom, ali do sada je uspio dobro organizirati poslijepodnevne aktivnosti i djeca s veseljem pohađaju njegove radionice. Osim u ASA!, Gió se uključio u aktivnosti i projekte drugih organizacija uključujući i Grad Torino, socijalnu službu i različite osnovne škole.

## Zlatne godine za LGT (lezbijke, gej, trans) osobe

**Organizacija:** Lambda-Torino

**Trajanje projekta:** od siječnja 2014.

### Ciljevi

podizanje svijesti i zagovaranje za inkluziju starijih (preko 60 godina) LGT osoba u privatnim i javnim ustanovama i društву; borba protiv usamljenosti i društvene isključenosti starijih LGT osoba; podrška stvaranju kulture inkluzije i promocije jednakih mogućnosti za sve u okviru usluga za osobe treće životne dobi u pokrajini Torino; razvoj inovativnih usluga u skladu sa standardima kvalitete europskih direktiva o pitanjima uključivanja starijih LGT osoba.

### Ciljna skupina

Projektom se planira pokrenuti služba za pomoć starijim LGT osobama. Kako stare, ulaze u svijet pružatelja usluga koji možda nemaju iskustva s LGT osobama. Naša je misija premostiti taj jaz i zagovarati za uključenost i prihvaćanje u privatnim i javnim

ustanovama. Glavni nam je cilj poticati učinkovito uključivanje i sudjelovanje svih osoba treće životne dobi, bez obzira na njihovu seksualnu orijentaciju. Istovremeno, ne uzimati zdravo za gotovo da su osobe treće životne dobi aseksualne. U mnogim slučajevima, izgubiti vezu s obitelji i nemati djecu može dovesti do marginalizacije i isključenosti, pri čemu se osobe treće životne dobi mogu suočiti i s velikim problemom usamljenosti uz nedostatak pomoći u svakodnevnom životu.

### Aktivnosti

U okviru projekta namjeravamo telefonski pružati podršku koja omogućuje kontakt s LGT udrušama, informacije o dostupnim zdravstvenim i pravnim uslugama u mjestu te na kraju, ali ništa manje važne, rekreativne aktivnosti kako bi se prevladala izoliranost i društvena isključenost.

Radimo na izgradnji sigurnog prostora za LGT osobe treće životne dobi; ne želimo nadomjestiti postojeće usluge, već pružiti priliku za sudjelovanje i suradnju s osobama treće životne dobi. Tijekom prve faze provedbe projekta okupljena je i ospozobljena skupina od 15 volontera/ki starosti između 25 i 74 godine. Ovo je važan korak u promociji aktivnog starenja i uzajamne pomoći. Aktivno starenje omogućuje ljudima da kroz cijeli život ostvaruju svoje tjelesne, društvene i mentalne potencijale te sudjeluju u društvu. Starenje se događa u kontekstu prijatelja, radnih kolega, susjeda i članova obitelji. Zbog toga su međuvisnost i međugeneracijska solidarnost važna načela aktivnog starenja. Volontiranje u našem projektu daje mogućnost uključivanja i promocije socijalne integracije.

### Kontakt informacije:

Tel. +39 011.0361121,  
Fax +39 011.0361121,  
e-mail: lambda.torino@gmail.com

**Mrežna stranica:** <http://www.lambdatorino.it/>

## Projekt Mamma Luigia

Cilj je projekta pokrenuti inovativni model socijalnog stanovanja u kojem različite skupine stanara kao što su bivši zatvorenici, mladi u riziku od siromaštva i studenti mogu živjeti zajedno u jednoj velikoj kući. Stanari će sudjelovati i u zajedničkim aktivnostima kao što su priprema obroka, radionice, tjedni sastanci, evaluacija i planiranje te kreativni tečajevi i održavanje kuće. Stanari su izravno odgovorni za upravljanje kućom, a odgovorni su i za nekoliko programa aktivnog građanstva čiji je cilj



povezivanje s lokalnom zajednicom, posebice s osobama treće životne dobi i osobama s invaliditetom iz susjedstva. Kuću je donirala Udruga Monsinjor Savarino.

### Ciljevi projekta su:

- 1) Osigurati smještaj i praktičnu podršku na određeno vrijeme osobama bez odgovarajućeg smještaja.
- 2) Stjecanje vještina u cilju zapošljavanja i ekonomске neovisnosti kroz otvaranje radionica za kreativno stvaralaštvo, npr. dizajniranje scene, fotografije za kazališne predstave i izrada čestitki za posebne prigode kao što su vjenčanja, krštenja itd.
- 3) Podići svijest o socijalnim pitanjima kroz izložbe, koncerne i konferencije.
- 4) Stvoriti prilike za razmjenu i uzajamnu podršku između stanara i drugih građana kroz održavanje zelenih površina ili druge oblike praktične pomoći namijenjene pomoći najugroženijim skupinama stanovništva: osobama treće životne dobi koje žive same i osobama s invaliditetom.
- 5) Naučiti uzgajati povrće kako bi se osigurala dovoljna količina hrane za stanare te razviti mali poslovni model razmjene povrća u lokalnoj zajednici.

### Ciljne skupine

Kuća može primiti šest osoba podijeljenih u tri skupine:

- dvije osobe iz probacijskog programa ili nedavno otpuštene iz torinske zatvora;
- dva mlada muškarca, siromašna ili u visokom riziku od siromaštva;
- dvije osobe bez odgovarajućeg smještaja.

Kratkoročni stambeni program obuhvatit će gotovo 30 osoba tijekom 12 mjeseci. Pored toga, gotovo 100 osoba, posebno osoba starijih od 65 godina koje žive u susjedstvu, bit će obuhvaćeno aktivnostima kroz radionice i javne akcije stanara kuće. U projekt će biti uključeno 30 volontera/ki.

### Za više informacija o projektu možete kontaktirati:

Associazione Enrichetta Alfieri Onlus  
via Paolo Borsellino, 3 c/o ex carcere "le nuove", 10138 Torino  
e-mail: enrichetta.alfieri@vssp.it  
[www.enrichettaalfieri.ideasolidale.org](http://www.enrichettaalfieri.ideasolidale.org)  
Tel: +39 349 7209915

LATVIJA



**Arturs**

**Dob: 29**

*„Ako ugledate osobu s bijelim štapom, pitajte treba li pomoći.“*

**Zanimanje:**

više od dvije godine volonter oštećenog vida u Društvu slijepih osoba Liepaje

**Obrazovanje:** visokoobrazovan, magisterij; savjetnik za profesionalnu orientaciju

**Moje volontiranje...**

Educiram ljudе o Univerzalnom dizajnu, procesu oblikovanja proizvoda (uređaja, sustava i procesa), koje mogu koristiti mlađi, stari, osobe sa i bez invaliditeta, i koji se primjenjuju u najširem rasponu situacija.

Pomažem i obučavam korisnike bijelog štapa za razumijevanje i korištenje sustava navođenja – specifični elementi u urbanom dizajnu namijenjeni boljem i lakšem snalaženju osoba oštećenog vida. Pišem članke za organizaciju i volontiram kao vodič po gradu. Kada nam u organizaciju dođu gosti, vodim ih u obilazak Liepaje rutom koja je posebno prilagođena osobama s oštećenjima vida.

**Kako je sve počelo...**

Dok sam studirao ukazala mi se prilika otići volontirati u Nizozemsku. Prekinuo sam studij na godinu dana jer sam htio isprobati nešto novo. Upoznao sam puno ljudi i shvatio koliko bih dobra mogao napraviti za svoju zajednicu umjesto što samo sjedim kod kuće. Ta godina u inozemstvu motivirala me da nastavim volontirati u Latviji. Kada sam se vratio, ponudili su mi volontersko mjesto u Društvu slijepih osoba Liepaje.

**Vještine i iskustvo koje mogu ponuditi..**

Nemoj sjediti kod kuće kad možeš biti koristan/na; možeš pomoći u obrazovanju drugih učeći ih, primjerice, kako se koristiti sustavom navođenja. Sa sustavom sam se prvi put susreo u Belgiji. Tada sam se pitao zašto se ovaj ulični element nalazi ovdje? Zainteresirao sam se i rekli su mi da je riječ o smjernici – elementu univerzalnog dizajna – i tako sam počeo učiti. O sustavu navođenja učio sam u Nizozemskoj. Počeo sam razmišljati o ljudima koji nemaju nikakva prethodna znanja o takvim sustavima. Bilo je nekako očekivano da se po povratku iz inozemstva posvetim obučavanju ljudi za korištenje smjernica.

### Izazovi...

Osjećam da često moram motivirati ljudе, a ponekad i samog sebe. Pomaže ako čovјek ima neki cilj, kao što sam ja imao: učiti kako bih postao vodič. Nije lako, ali ako se sam ne poguraš, ako se ne fokusiraš i ne vjeruješ da ti to možeš, onda to nećeš niti ostvariti. Ponekad je fizička udaljenost izazov, npr. povratak kući iz organizacije kada je autobus pun. Učenje i podučavanje drugih je izazov. Traži od mene puno truda jer i put od točke A do točke B traži fokus. Primjerice, ako je ružno vrijeme i vjetrovito je, moram se svojski potruditi kako bih jasno razabrao zvuk semafora da izbjegnem nesreću.

### Prednosti...

Ostvario sam brojne kontakte i poboljšao svoj engleski vodeći grupe u obilazak na engleskom jeziku. Postaneš hrabriji i dokazuješ da osobe s invaliditetom ne moraju samo sjediti kod kuće. U svakodnevnom životu krećem se uz pomoć bijelog štapa. Kada ljudi vide da se krećeš taktilnim trakama, shvate o čemu se radi i propuste te. Komunikacijske vještine također su mi se poboljšale. Zahvaljujući volontiranju upoznao sam puno novih ljudi. Osjećam se sigurniji na ulici. Puno je bolje otici u organizaciju i pozdraviti se s ljudima, nego sjediti doma pred računalom i pisati komentare o svemu što tamo vidiš. Radije će otici vidjeti što ima novoga, kako mogu pomoći ili će nekomu predstaviti univerzalni dizajn i podučiti nekoga kako koristiti vanjske taktilne trake.

## Ralfs

Dob: 33

*„Rješenja su tu, ako ima želje, mogu se pronaći! Ako sami ne činimo ništa i ne obrazujemo ljudе, onda nema smisla žaliti se. Mi smo ti koji pate.“*

*„Pribereš se. Znaš da moraš poći tamo, čekaju te. Osjećaš se potrebno i cijenjeno. Ponosan sam što sam volonter. Na nama - možeš ne činiti ništa i biti lijep ili možeš biti aktivran i dobro se osjećati.“*

### Moje volontiranje...

U „Otrā elpa“ volontiram četiri godine. Organizacija vodi tri humanitarne trgovine i kafić. Razvrstavam različite predmete, odjeću, knjige i drugo, koje zatim prodaju kako bi prikupili sredstva za različite projekte i humanitarne svrhe. Donirana roba mora se razvrstati kako bi se utvrdilo što je prikladno za prodaju, što će se odnijeti u zatvore, krizne centre, skloništa za životinje i što će se morati baciti. Pored toga pazim i da netko nešto ne ukrade u trgovini. Slažem knjige na policama abecednim redom i pripremam i lijepim cijene na proizvode.

## **Kako je sve počelo...**

Za humanitarnu trgovinu prvi sam put čuo na radiju. Isprva sam samo donirao predmete za prodaju. Svidjelo mi se kako mjesto izgleda i kako se ljudi ponašaju. Radio sam veliko proljetno spremanje doma i donirao sam hrpu stvari što me oduševilo. Umjesto da zadržim nepotrebne stvari, mogao sam ih dati i nekoga razveseliti. Kasnije me netko iz organizacije pozvao da volontiram ukoliko imam slobodnog vremena. Saznao sam kako je dio novca koji zarade namijenjen projektima kojima je cilj pomoći drugima. Na početku nisam spominjao svoju bolest jer me nitko ništa nije niti pitao. Kada sam morao reći, prihvatali su me takvog kakav jesam i ništa se u njihovu pozitivnom pristupu nije promijenilo. Posjećivali su me i brinuli o meni kada sam bio u bolnici.

## **Vještine i iskustvo koje mogu ponuditi..**

Stav i želju mijenjati stvari na bolje. Ne živjeti prema određenim standardima ili očekivanjima drugih ljudi.

## **Izazovi...**

Isprva sam bio sramežljiv. Došao bih i stajao negdje u kutu. Sada imam više samopouzdanja. Znam što treba napraviti i kako, a ako ne znam, pitam. Sve se promijenilo na bolje. Znalo je biti stresno na početku jer moraš biti spreman na prilagodbu, biti sposoban i spreman prebaciti se s jednog zadatka na drugi. Općenito uzevši, rad s ljudima nije jednostavan zadatak. Ponekad netko ne želi razgovarati s nekom mušterijom pa ja moram. Kad im se ja obratim, nemaju osjećaj da im se netko obraća s visoka ili ih procjenjuje na osnovu izgleda.

## **Prednosti...**

Naučio sam komunicirati s različitim ljudima. Neki će doći u trgovinu jer vas poznaju i žele se družiti i razgovarati. Mene smatraju pristupačnim i srdačnim pa mi prilaze s pitanjima. Stječeš nove prijatelje, saznanja i učiš puno novih stvari. Upoznaješ ljude na koje se možeš osloniti, koji će te razumjeti i s kojima ćeš ostvariti uzajamnu podršku. Nitko se ne obazire na to što si drukčiji. Prihvaćaju me. U zadnje vrijeme provodim manje vremena u bolnici. Dođem ovamo, razgovaram i družim se s ljudima. Prestao sam se bojati ljudi i uživam sudjelovati u javnim aktivnostima.

# Inara i Venta

## Dob: 68 i 72 godine

*„Ako imate nešto viška, podijelite to s drugima jer može nekomu poslužiti.“*

*„Starost je gadna stvar. Tako je meni rekla moja majka i tako ja sada kažem tebi.*

*- Ali vidiš da si nasmijana usprkos toj gadnoj stvari.*

*- Ponosna sam na činjenicu što sam volonterka!“*

**Ime:** Inara i Venta

**Dob:** 68 godina i 72 godine

**Zanimanje:** umirovljenice, volontere u Udrudi latvijskih udomitelja

**Mrežna stranica:** <http://www.labiedriba.lv/en/home>

### Naše volontiranje...

Dolazimo pomagati nekoliko puta tjedno, organizacija ima samo dvije zaposlene osobe. Dobivaju namirnice, uredske potrepštine, odjeću i druge donacije. Mi sve registriramo i nazovemo naše članove/obitelji radi dogovora o preuzimanju. To je dugotrajan posao. Moramo se pobrinuti da svaka obitelj dobije pomoć pa zato moramo točno znati kakvo je stanje zaliha. Tijekom godine najveća je gužva oko Božića, Uskrsa i na početku školske godine. Možda ne zvuči kao puno posla, ali organizacija uvijek treba dodatni par ruku.

### Kako je sve počelo...

Inara: Volontiram dvije godine. Cijelog sam života radila i nikada do sada nisam imala slobodnog vremena. Navikneš se biti stalno zauzeta pa kad odes u mirovinu imaš osjećaj da nešto nedostaje. Iako si u mirovini, još uvijek imaš energije i želju nešto raditi. Lijepo je što nekomu mogu pomoći.

Venta: Skrbnica sam unuku Asthuru. Kada je on krenuo u školu, jedna mama me pitala jesam li čula za Latvijsku udrugu udomitelja. Dala mi je telefonski broj i adresu pa sam došla ponuditi pomoć. Zbilja su me lijepo primili. Šest godina sam tu, a volontiram godinu dana.

### Vještine i iskustvo koje možemo ponuditi...

Imamo slobodnog vremena. Ne želimo ga provoditi kod kuće. Želimo biti tu za druge i s drugima, želimo pomoći. Oni su pomogli nama pa zašto ne bismo uzvratile kako i čime možemo – empatijom, suočavanjem i spremnošću pomoći nekomu u potrebi.

### Izazovi...

Nakon 48 godina provedenih na radnom mjestu odes u mirovinu i moraš se privik-

nuti biti sam doma. Vrlo lako se čovjek ulijeni – prestaneš se češljati jer nikamo ne trebaš ići. Onda se moraš trgnuti i shvatiti da život pruža puno više.

### Prednosti...

Radosne smo. Sve radimo s veseljem. Ponosne smo na obavljeni posao, zadovoljne jer smo nekomu potrebne i zbog prilike da se povežemo s ljudima. Divno je pomagati drugima. Više sam nego sretna što dolazim ovamo. Znate, čak mi i srce drukčije kuca kada dođem u organizaciju i radim nešto izvan kuće, mimo dnevne rutine. Sretna sam kada mogu pomoći i kada vidim da moje ruke još vrijede, čak i ako je u pitanju sasvim mala stvar. Kada se odmaknem od svakodnevnih problema, osjećam se opušteno. U suprotnom ostaneš sjediti doma, počneš razmišljati, a te su misli... znaš... Nastaviti ćemo dolaziti dok god nas budu trebali, dobrovoljno dok nas zdravlje bude služilo, dok god budemo imale energije, dok god možemo činiti dobro za druge. Naša djeca i unuci su odrasli. Ne zovu me svaki dan da bi pitali kako sam. Ali ovdje me zovu i kažu: "Dođi volontirati!". Osjećam se potrebnom. Drago nam je što imamo priliku poći nekamo. Naši su životi aktivniji, a duše zadovoljnije. U suprotnom bismo sjedile ispred televizora i gunđale.

*„Nekada ništa ne platiš, a dobiješ tako puno, a kada platiš, ne dobiješ željeni rezultat...  
Nekada se bez plaće postiže puno više. Jer dolazi iz srca.“*

## Udruga „Otrā elpa“ (Drugi dah)

*„Odličan posao danas! Vidimo se sutra!“*

**Organizacija:** Udruga „Otrā elpa“ (Drugi dah)

Djeluje pet godina

**Osoblje:** 15

**Volonteri:** ~10 redovnih

**Izvori financiranja:** dobrovoljni prilozi, prihod od prodaje u humanitarnoj trgovini

**Cilj:** voditi humanitarne trgovine s ciljem prkupljanja sredstava za projekte i humanitarno djelovanje

**Ciljna skupina volontera:** mladi, nezaposleni mladi, dugotrajno nezaposleni, osobe pred mirovinu, žene na porodiljnom dopustu koje se žele vratiti na tržište rada, osobe s invaliditetom

**Kontakt informacije:** Sabine Sile-Eglite, voditeljica komunikacija, tel. +371 28357783; e-mail: [elpa@otraelpa.lv](mailto:elpa@otraelpa.lv)

**Mrežna stranica:** <http://otraelpa.lv>



## Aktivnosti

Volonteri razvrstavaju i slažu svu doniranu robu (odjeću, knjige, igračke i dr.) prema njihovoj kvaliteti: roba koja se može prodati u trgovini, roba koja se može dalje donirati skloništima itd. Neki od volontera glaćaju, neki izlažu odjeću u trgovini, neki brinu o knjigama, a ostali pomažu oko mjesecne promjene cijele kolekcije u trgovini. Jedan je volonter zadužen za knjige u trgovini i pazi da ih netko ne ukrade. U svakoj trgovini jedna je osoba zadužena za volontere. Imamo i zatvorenu grupu za naše volontere na Facebooku putem koje ih može brzo obavijestiti ako trebamo hitnu ili dodatnu pomoć. Neki od naših mladih volontera pomažu oko specifičnih tema. Diplomac iz Stockholm-a pomaže nam oko franšiziranja, djevojka koja je posvećena dizajnu pomaže nam oko dizajniranja recikliranih proizvoda. Surađujemo s

Apeironsom, organizacijom za osobe s invaliditetom i njihove obitelji. U sklopu programa imamo stalne volontere koji već dugo nisu na tržištu rada. S nama je bila žena koja je izgubila posao i koja je volontirala godinu dana prije nego je pronašla novi posao. Bilo je jasno koliko joj je volontiranje potrebno i važno – bila je to njezina oaza i pomoglo joj je očuvati radne vještine. Naš najstariji volonter ima 56 godina. Započeo je s razvrstavanjem knjiga, a sada nas i savjetuje oko humanitarnih dražbi za posebne predmete kao što su antikviteti, stari novčići, umjetnine i dr.

## Prednosti

Nekoliko prvih volontera postali su zaposlenici. To je odličan način za provjeru nečijih radnih navika; njihova pristupa i odnosa prema poslu, zanimanja za djelovanje i etiku organizacije. Djevojka koja je započela s razvrstavanjem knjiga danas je naša zaposlenica. Još nije diplomirala knjižničarstvo, ali bi se sigurno mogla natjecati za takav posao na tržištu rada. Kada volonter dobije zadatak koji je usklađen s njegovim vještinama i sposobnostima, može u tomu pronaći zadovoljstvo i priliku za rast. Većina volontera prvenstveno dolazi zbog socijalnog aspekta i popularne priče, a neki vole preuzeti obvezu i osjećati se korisnima. Okosnicu čine volonteri koji su redovitiji i motivirani. Volonteri nam daju odlične povratne informacije i pomažu uvidjeti što bi se moglo poboljšati. Nastojimo im odati priznanje simboličnim poklonima kako bi osjetili da ih cijenimo. Moramo imati u vidu koliko su ljudi različiti. Svaka osoba drugčije doživljava stvari i drugčije se osjeća u istoj situaciji. No, vrlo je važno dati

volonterima (pogotovo stalnim volonterima) povratnu informaciju, zahvaliti im ili reći „Odličan posao danas, vidimo se sutra!“

*„Za njih je korisno vidjeti da rade nešto dobro, da se mogu osjećati dijelom nečega velikog.“*

## Udruga „Sirds siltuma darbnīca“ (Radionica Toplina srca)

*Zahvaljujući suvremenoj tehnologiji možemo predvidjeti komplikacije preraonog poroda, ali nijedna majka nikada nije spremna za to. Iako imate pripremljenu osnovnu odjeću za bebu, sve u trgovinama je preveliko. Ne trebate žaliti ljudi. Trebate im pomoći, a ne ih žaliti. Često ne trebate urediti nešto za njih ili umjesto njih. Dovoljno je reći: „Ti to možeš!“*

**Organizacija:** Udruga „Sirds siltuma darbnīca“ (Radionica Toplina srca)

Djeluje 2 godine

**Osoblje:** 2

**Volonteri:** ~ 200

**Izvori financiranja:** dobrovoljni prilozi

**Cilj:** pomoći nedonoščadi i njihovim roditeljima te bebama bez odgovarajuće roditeljske skrbi/Kutije za bebe

**Ciljna skupina volontera:** dugotrajno nezaposleni, osobe pred mirovinom, mlade nezaposlene osobe, osobe s invaliditetom/posebnim potrebama, velike i jednoroditeljske obitelji, dugotrajni korisnici socijalne skrbi i centara za rehabilitaciju te mlade osobe iz specijaliziranih škola.

**Kontakt informacije:** Linda Vitolina, voditeljica, tel. +371 28637410; e-mail: info@sirdssiltumadarbnica.lv

**Mrežna stranica:** <http://sirdssiltumadarbnica.lv/>

### Aktivnosti:

Volonteri pletu dekice, kapice i čarape za bebe, kukičaju i šivaju deke, pokrivače za inkubator te odjeću. Oni i glačaju, čiste parom, razvrstavaju i pakiraju rukotvorine koje će biti dostavljene bolnicama. O volonterima treba brinuti i podržavati ih, obraćati im se na pravi način. Organiziramo sastanke na kojima razgovaramo o nedonoščadi i napredne tečajeve pletenja, kukičanja i šivanja jer neki od naših volontera to nikada nisu radili. Kada na ovakav način predstavite dobru ideju, volonteri vam sami prilaze. Mi ih uopće ne tražimo. Informacija se prenosi od usta do usta, majke koje su dobile



naš paketić kasnije postanu naše volonterke. Bez problema komuniciramo s našim volonterima koji trebaju dodatnu podršku. S obzirom na to da smo i sami prošli puno toga, lakše nam je razumjeti da iako netko izgleda ili se ponaša drukčije to ne znači da on ili ona ne razumiju. Prema svim volonterima

jednako se odnosimo pa od svih i očekujemo isto. Stalno ponavljamo: „Dobro si to napravio/la, samo nastavi!“ I nastavljaju! U većim gradovima u kojima imamo velike skupine volontera imenovali smo koordinatorje. Odgovorni su za širenje informacija, organiziranje naprednih tečajeva, sastanke s voditeljima kao i prikupljanje svih rukotvorina koje će se dostaviti u organizaciju na razvrstavanje i pakiranje. Nedavno nas je u goste pozvala jedna stara socijalna ustanova kako bismo ih naučili što i kako plesti za nedonoščad. Većina njihovih korisnika osobe su s psihičkim bolestima. No, nije važno ako neki od njih mogu samo motati vunu u klupku ili ako neki od radova nisu savršeni do zadnjeg detalja.

### Prednosti

Volonteri su postali inovativniji i kreativniji. Na početku smo mi planirali sve što je trebalo napraviti, posjećivali bolnice i razgovarali s lječnicima i obiteljima kako bismo saznali što bi najviše trebalo bebama. Sada naši volonteri dolaze s idejama i provode ih u djelo, a obitelji i bolnice to cijene. Volonteri su aktivni, samo ih treba podržavati i ohrabrvati. Trebaju vidjeti cilj i osjećati se motivirano. Kroz tu priliku da postanu dijelom naše skupine volontera razvijaju svoje osobnosti. S nama je djevojka koja ima ozbiljne zdravstvene poteškoće. Jedva može izaći iz kuće, ali izrađuje nevjerojatne stvari! Osjeća se ispunjeno time što izrađuje te poklone za nedonoščad i njihove obitelji. Nekoliko je takvih primjera. Ne žalimo posebne osobe, kažemo „Samo naprijed!“. Kada osoba iskusi stvarne teškoće, onda počne razumijevati što, kako i kada. Nekada toga nismo bile svjesne, ali sada znamo da ne trebaju sažaljenje, trebaju podršku, osnaživanje i povjerenje. Najviše od svega trebaju priliku postati dijelom nečega i da im netko kaže kako MOGU učiniti puno.



RUMUNJSKA



## Adrian Stanulescu

### Dob: 29

*„Mislim da sam kroz volontiranje počeo preciznije razmišljati; svoje ciljeve mogu postići kao član tima i kao voditelj. Uvijek želim dodati vrijednost projektima u kojima sudjelujem. Mislim da mi pomaže i evaluirati moje uspjehe kao i moje izazove, time što imam odnos prema samoobrazovanju, razvoju novih vještina i kompetencija u komunikaciji, organizaciji, koordinaciji i poštivanju rokova i dodijeljenih zadataka. Još u djetinjstvu sam naučio vrijednost volontiranja – često sam upoznavao volontere koji su dolazili u dom za nezbrinutu djecu samo da bi se igrali s nama i nasmijali nas. Postupno sam shvatio kako je ovo baš to što želim raditi.“*

Adrian Stanculescu ima 29 godina i odrastao je u domu za nezbrinutu djecu na jugu Rumunjske. U posljedne dvije godine volontirao je otprilike 1500 sati. Inicirao je i koordinirao Udrugu Rumunjski sportski klub (CSR), projekt igara u zatvorenom prostoru koji nudi široki izbor kreativnih i rekreativnih, edukativnih i sportskih aktivnosti za djecu uzrasta između 5 i 12 godina.

Tjedne volonterske aktivnosti bile su usmjерene na organiziranje igara kako bi pomoći djeci s boljim upoznavanjem kroz socijalizaciju. Adrian je bio uključen u nabavu različitih materijala za klub, koordiniranje volontera koji su vodili aktivnosti za djecu, a bio je zadužen i za upravljanje proračunom. Osmislio je odličnu inicijativu kojom je pokrenuo uspješan donacijski program za CSR, igre u zatvorenom i druge projekte udruge. Nastavio je razvijati partnerstva kroz veliko godišnje događanje Scoala Alt-fel (Drukčija škola) s različitim školama u Bukureštu. U suradnji sa srednjom školom George Calinescu pokrenuo je poseban program volontiranja usmјeren promociji i poticanju volonterskih aktivnosti među mладима.

Adrian je sudjelovao u brojnim događanjima na kojima je koordinirao dječje sportske aktivnosti (stolni nogomet, tenis, atletika i dr.). Zadužen je za sve segmente odnosa s javnošću.



**Marica Ballo**

**Dob: 72**

**Marica je 72-godišnja volonterka.  
Volontira u Međugeneracijskom centru već šest godina.**

Gospođa Ballo je prije umirovljenja radila kao tehničarka na Institutu za elektrotehnička istraživanja u Laboratoriju za mjeriteljstvo. Centru se priključila nakon umirovljenja jer je bila usamljena i htjela je raditi nešto korisno u slobodno vrijeme. Za Centar je čula od prijatelja koji je tamo volontirao. Marica kaže kako se između nje i Centra dogodila ljubav na prvi pogled – dobila je upravo ono što je htjela i trebala u tom trenutku života. Zaklada koja je pokrenula program Centra njezina je obitelj, mjesto gdje stječe nove prijatelje i dobiva puno dječje ljubavi. Predano sudjeluje u svim međugeneracijskim aktivnostima: zbor, klub čitatelja, rukotvorine, sportske aktivnosti i slikanje.

#### **Naučene lekcije kroz volontiranje**

- Kroz volontiranje osobe treće životne dobi mogu izbjegći usamljenost, depresiju i izolaciju te iznova otkriti svoju vrijednost u društvu.
- Djeca dobivaju pomoć u skoro svim problemima, postižu bolji uspjeh u školi ukoliko dobivaju podršku odraslog uzora.
- Mladi ljudi uče nešto korisno, a istovremeno uče i kako se uključiti u zajednicu. Pomoć koju im pružaju volonteri treće životne dobi u integraciji u društvo jača zajednicu i sprječava institucionalizaciju mladih.



**Ion Chirobocia**

**Dob: 20**

#### **Njegova priča**

Ion Chirobocia je mladić koji živi u ruralnom dijelu Rumunjske. Dolazi iz sela Izvoarele. Počeo je volontirati prije dvije godine u udruzi Curba de Cultură i trenutno je na prvoj godini studija.

## Kako je počeo volontirati?

Udruga je svoje djelovanje usmjerila na potrebe u ruralnim područjima u kojima su programi za mlade rijetki i/ili nepostojeći. Ion je postao svjestan tog problema i nastojao je saznati kakve se mogućnosti nude mladom čovjeku kao što je on. Učitelj u njegovu selu uputio ga je na centar mlađih u osnivanju te im se odlučio pridružiti. Isprrva je bio suzdržan i nije očekivao previše.

Nakon nekog vremena počeo je uživati u sudjelovanju i aktivnostima sa skupinom te se počeo osjećati dijelom njihova uspjeha. Imao je puno pitanja za voditelje aktivnosti u centru i u konačnici je postao promotor centra. Ion je bio dijelom jezgre organizacije od samog osnutka.

## Volonterske aktivnosti

Ion se uključio u rad s volonterima i pomagao je koordinirati aktivnosti za korisnike. Zadužen je za komunikaciju, praćenje i izvještavanje o aktivnostima centra mlađih. Centar ima dnevne aktivnosti u okviru knjižničarskog programa pa on brine da četiri mlađa volontera/ke svakodnevno pružaju usluge mlađima u selu. Supervizira volontere i traži povratne informacije. Kako bi osigurao kvalitetno pružanje usluga, postavio je administrativni tim koji djeluje u prostoru centra mlađih.

## Izazovi

Glavni izazovi za Iona bili su početni strah od javnih nastupa i poteškoće u kontaktima s roditeljima djece uključene u aktivnosti centra. Roditelji često smatraju kako je za djecu bolje ići raditi u polju, pogotovo u žetvenom razdoblju. Organizacija se trudi surađivati s roditeljima i pružiti im detaljne informacije o programima udruge.

## Prednosti

Ionovo samopouzdanje i samopoštovanje uvelike se poboljšalo, a razvio je i kompetencije za grupni rad. Sve je to doprinijelo njegovu osobnom razvoju. „Sudjelujući u aktivnostima projekta kroz srednju školu, svladao sam strah od nastupa pred publikom, upoznao sam nove ljudе, a i sebe sam bolje upoznao. U isto vrijeme, kroz ovaj projekt radio sam stvari koje nikada nisam mogao niti zamisliti da bih radio ili koje nikada nisam radio kod kuće: poliranje, bojanje zidova ili slaganje knjiga u knjižnici. Zahvaljujući projektu stekao sam nove prijatelje, provodim slobodno vrijeme na zabavan i ugodan način, a ujedno sam postao bolji timski igrač.“

# Volontiranje mladih iz ruralnih područja

Curba de Cultură potpuno je posvećena mladima iz ruralnih područja. Riječ je o organizaciji civilnoga društva usmjerenoj neformalnom učenju, kulturi i mogućnostima sudjelovanja. Usmjereni su na poboljšanje obrazovanja i uključenosti u zajednicu za mlade, posebice tinejdžere, u ruralnim područjima Rumunske. Svoju zadaću shvaćaju vrlo ozbiljno, ali na opušten, šaljiv i zabavan način. Glavni cilj im je revitalizirati ruralna područja. Sjedište organizacije je u Izvoareleu, maloj ruralnoj zajednici u blizini mjesta Vălenii-de-Munte u okrugu Prahova, a imaju i podružnicu u mjestu Roşia Montana u okrugu Alba.

## Regrutiranje mladih volontera

Curba de Cultură započela je regrutaciju 2012. godine među bivšim učenicima seoske škole. Uz pomoć skupine učitelja u Izvoareleu na sastanku su uspjeli skupiti sedam dječaka i djevojčica i nagovoriti njih šest da se pridruže inicijativi. Još dvoje ih se pridružilo nekoliko mjeseci kasnije. Od tada proces regrutiranja ima dva glavna smjera, formalni i neformalni. Formalni se sastoji od dva jednotjedna događanja tijekom godine koje Curba de Cultură provodi u lokalnim srednjim školama kako bi predstavili svoje aktivnosti i uključili dodatne volontere. Jedno događanje održava se u ranu jesen, a drugo u kasno proljeće. Neformalni smjer odnosi se na postojeće volontere koji sami regrutiraju nove mlađe ljude usmenom predajom. Promoviraju posebnost i participativni karakter aktivnosti, što bi u prijevodu na jezik volontera zvučalo kao: „Čovječe, to je tako cool, dobivamo podršku za naše vlasitite ideje. Što radimo? Previše za objasnititi, dođi i vidi!”

## Motivacija i zadržavanje volontera

Volonteri dobivaju priznanje za sudjelovanje u aktivnostima u obliku potvrda o sudjelovanju. Dobivaju i preporuke za različite školske i izvanškolske projekte. Na osnovu broja volonterskih sati, preuzetih odgovornosti te opće uključenosti pozivamo ih na nacionalne i međunarodne događaje, treninge i razmjene mladih. Drugi važan motivacijski element je taj što ovdje volonteri mogu biti svoji, ovo je jedino mjesto koje pruža mogućnost razonode. Na raspolaganju im je prostorija za društvene igre, knjižnica, imaju pristup internetu i vlastito kino. A na istom mjestu svakog se mjeseca rađaju i novi volonterski projekti.

Dodatna prednost organizacije je neformalni, prijateljski i otvoreni pristup koji članovi osoblja primjenjuju prilikom uključivanja volontera. U usporedbi sa strogim pravilima pristojnosti u ruralnim područjima, takav je pristup pravo osvježenje zbog čega se mlađi ljudi žele uključiti u projekt.

### Izazovi i uspjesi

- Roditelje nije lako uvjeriti u koristi od volontiranja.
- Lokalne vlasti OCD-ove smatraju političkom „prijetnjom“.
- Nepostojanje izvora financiranja za volonterske ili programe mlađih na razini lokalne i regionalne uprave.
- Povećanje broja volontera sa 7 na skoro 80 u manje od 18 mjeseci rada.
- odručje na kojemu je program prepoznatljiv doseže i do gradova udaljenih 50 km.
- Članovi zajednice i lokalne vlasti prepoznaju pozitivan utjecaj u zajednici.
- Lokalne vlasti u susjednim zajednicama traže podršku u postavljanju istog modela – mogućnost franšiziranja.



## Zaklada Princeze Margarete od Rumunjske

Zaklada Princeze Margarete od Rumunjske nevladina je organizacija koja doprinosi razvoju civilnoga društva u Rumunjskoj. Zakladu je 1990. godine osnovalo Njeno kraljevsko visočanstvo princeza Margareta od Rumunjske zajedno sa svojim ocem, Njegovim visočanstvom kraljem Mihailom I. Zaklada doprinosi jačanju kapaciteta organizacija koje rade s djecom i osobama treće životne dobi. Volontiranje igra važnu ulogu u njihovim aktivnostima, a u programe Zaklade uključuju se volonteri svih dobnih skupina.

## **Program „Međugeneracijski centar“ – način aktiviranja osoba treće životne dobi**

„Međugeneracijski centar“ prvi je takav centar u Rumunjskoj, otvoren od 2007. godine. Centar pruža socijalnu podršku i pomoć u obrazovanju djeci i mladima iz obitelji u nepovoljnem položaju na praktičan, inovativan i djelotvoran način, a utemeljeno na vrijednostima međugeneracijske solidarnosti. Članovi zajednice, volonteri svih uzrasta i iz svih društvenih slojeva te osobe treće životne dobi koje žele voditi aktivan život uključuju se u svakodnevne aktivnosti, rame uz rame sa stručnim timom Centra, kako bi doprinijeli poboljšanju socijalnih i obrazovnih prilika djece u Rumunjskoj.

### **Struktura programa**

Centar uključuje 30 starijih osoba od kojih su 25 volonteri/ke, a ostalih 5 dolaze u Centar radi druženja (šah, kartanje i sl.). Volonteri-seniori imaju između 47 i 74 godine i provode socijalne i obrazovne aktivnosti s djecom kao što su: zborско pjevanje, klub čitatelja, rukotvorine ili sportske aktivnosti. Njihova je uloga u Centru iznimno važna jer dijele svoje životno iskustvo s djecom i uče ih razlikovati dobro od lošeg, pomažući im na taj način u odrastanju i razvoju.

Volonteri najčešće dolaze po preporuci ili jer su vidjeli prilog o međugeneracijskom programu na televiziji. Proces regrutiranja započinje razgovorom. Nakon dvotjednog probnog roka volonter/ka potpisuje sporazum i otvara se dosje volontera u kojem se nalaze životopis, preslika osobne iskaznice, opis volonterske pozicije i evidencija dolazaka. Svaka osoba u Centru volontira najmanje dva sata tjedno.

Jednom mjesечно održava se sastanak s volonterima na kojem se razgovara o izazovima s kojima se sureću u radu s djecom. Neki od njih su:

- Starije osobe razmišljaju na drukčiji način od mlađih osoba što ponekad može dovesti do nesporazuma.
- Ne mogu sudjelovati u fizičkim aktivnostima zbog svojih godina i/ili zdravstvenog stanja.
- Nemaju potrebne vještine za korištenje novih tehnologija te ne mogu pomoći djeci oko toga.

Kako bi volonteri-seniori ostali uključeni u aktivnosti, potrebno ih je motivirati. Zato im Zaklada povremeno poklanja pakete s hranom ili toaletnim potrepštinama, izlete i ulaznice za kazalište ili muzej.

# SLOVÁČKA



Alex

Dob: 22

Zovem se Alex, imam 22 godine i šest godina studirao sam fotografiju. Nažalost, kada sam krenuo u srednju školu počeo sam se drogirati i morao sam potražiti stručnu pomoć. Bilo je to teško razdoblje. Dvije godine kasnije borio sam se s poremećajem u prehrani. Kako sam u prošlosti bio u situaciji da trebam pomoći drugih ljudi, želio sam se promijeniti i biti u stanju pomoći drugima. Život u skladu s prirodom moja je strast i zato sam sudjelujem u različitim projektima zaštite okoliša.

Počeo sam volontirati sasvim slučajno. Išao sam u školu i usput sam prolazio pored mjeseta na kojem se obično postavljao cirkuski šator. Osjetio sam odbojnost prema mjestu na kojem se životinje ne osjećaju dobro. U tom sam trenutku odlučio nešto učiniti jer vjerujem da trenutno ljudi imaju više mogućnosti i snage zalagati se za sebe i zagovarati za njima važna pitanja. Prva organizacija u kojoj sam volontirao bila je „Sloboda za životinje“, a 2014. godine priključio sam se kao volonter slovačkom Greenpeaceu. U udruzi „Sloboda za životinje“ volontiram već sedam godina. Nisam previše uključen, ali još uvijek me zovu kada trebaju pomoći na informativnim štandovima na različitim festivalima i događajima, a još uvijek organiziram i prosvjede protiv cirkusa. Kada je riječ o prosvjedima, radim sve, od dozvola za okupljanje preko pozivanja ljudi do samog događaja. Posuđujem transparente od udruge. U veljači 2014. počeo sam volontirati u Greenpeaceu. Član sam glavne skupine volontera i pomažem sa svime: izrađujem bedževe, naljepnice, pripremam plakate, transparente i, ako je potrebno, pomažem u održavanju ureda. Skupina volontera trenutno je vrlo mala, tako da pokušavamo okupiti i dodatne volontere za organizaciju. Pored toga, bavim se drugim aktivnostima zaštite okoliša kao pojedinac – trenutno me zanima kompostiranje u zajednici. Zahvaljujući volonterskom iskustvu znam kako prikupiti potrebne dozvole i kako organizirati potrebne ljudе.

Dugo sam nezaposlen, ali ako govorimo o volontiranju to doživljavam kao prednost. Dok tražim posao i odlazim na razgovore mogu svoje vrijeme posvetiti stvarima koje me zanimaju. Volontiranje zaista obogaćuje moj život. Ne moram sjediti kod kuće, već svoje vrijeme mogu bolje iskoristiti. Kada sam počeo volontirati, nikoga u udrunama nije zanimalo jesam li zaposlen ili ne. Zanimalo ih je što bih volio raditi i što mogu napraviti za organizaciju. Nisu znali da sam nezaposlen dok se nismo bolje upoznali i postali prijatelji. Tek sam tada počeo pričati drugima u skupini o svemu što sam prošao. Mislim da su dobri međuljudski odnosi vrlo važni za volontiranje – ako

imate dobre odnose s ljudima u organizaciji u kojoj volontirate, volite odlaziti tamo i provoditi tamo svoje vrijeme. Zauzvrat dobivate obilje iskustva koje možete koristiti dok tražite posao ili u budućoj karijeri.

Smatram se entuzijastom i osjećam da želim više doprinijeti, više pomoći. A osjećaj koji mi volontiranje pruža je gotovo ekstatičan. Međutim, ono što stvarno volim kod volontiranja je taj socijalni kontakt koji mi pruža. Zahvaljujući volontiranju upoznam ljude koji razmišljaju kao ja i koje zanimaju iste stvari. Zahvaljujući volontiranju otkrio sam što volim, shvatio sam kako je zaštita okoliša, a trenutno i zaštita ljudskih prava, nešto do čega mi je zbilja stalo, nešto na čemu želim raditi. Da ne volontiram, vjerojatno to nikada ne bih otkrio.



**Lucia**

**Dob: 31**

Moje ime je Lucia i vrlo sam aktivna osoba. Ranije sam se bavila atletikom, a streličarstvo je bilo još jedan od mojih hobija. Još uvijek uživam u plivanju i vožnjom biciklom. Kada se ne bavim sportom, čitam knjige – pomaže mi razvijati vokabular. Nažalost, već sam dugo nezaposlena i zato sam odlučila okušati se u volontiranju.

Kako sam počela volontirati? Jednostavno. Upisala sam u Googleovu tražilicu volontiranje i pronašla stranicu s mogućnostima za volontiranje. Tamo sam pronašla oglas Slovačkog društva za Alzheimer. Tražili su volontere koji bi im pomogli s administrativnim poslovima. Poslala sam upit e-poštom, a voditeljica projekta mi je vrlo brzo odgovorila. Prije nego sam počela volontirati, obavila je razgovor sa mnom.

Slovačko društvo za Alzheimer posvećeno je osobama oboljelima od Alzheimerove bolesti. Provode nekoliko preventivnih aktivnosti, kao što su memorijski treninzi ili

treninzi za osobe koje rade s oboljelima. Pored toga, provode i aktivnosti podizanja svijesti o pojedinim pitanjima. Moja je zadaća održavati baze podataka o polaznicima treninga, upisivati korisnike koji dolaze na memoriske treninge te pomagati u računovodstvu, s korespondencijom, organiziranjem konferencija (obično sam zadužena za liste sudionike, registraciju sudionika, izradu naljepnica s imenima i sl.), zapravo, radim sve što treba. Ova vrsta posla je moje prvo volontersko iskustvo i s obzirom na to da mi se se jako sviđa, prestala sam tražiti nove prilike. U organizaciji sam od travnja 2013. i stvarno se dobro osjećam ovdje. Tim je mlad i sposoban i mogu puno naučiti od njih. Stvarno su pravi ljudi na pravom mjestu.

S obzirom na to da koristim invalidska kolica, lijepo je što je organizacija u kojoj volontiram bez arhitektonskih barijera. To je tako zbog korisnika s kojima rade – sve prostorije (predvorje, lift, sanitarni čvorovi i uredi) prilagođene su potrebama osoba s tjelesnim invaliditetom pa nije bilo nikakvih problema s kretanjem u prostoru. Za mene je to bilo prvo takvo iskustvo, prvi prostor u kojem sam se osjećala kao da nemam invaliditet. Moja invalidska kolica nisu predstavljala nikakav problem, nitko nije postavljao pitanja kao „A što ćemo sad????“. Sve je bilo sasvim prirodno. Nаравно, координаторica volontera Darinka Grniaková imala je nekoliko pitanja. Pitala me što mogu raditi i kakvu pomoći ili podršku trebam. Razgovor je bio vrlo otvoren i nismo identificirale bilo kakva pitanja ili problem. Mogu reći da sam na neki način sretna što me moja invalidnost ne sprječava u obavljanju većine aktivnosti. Ostalo je ovisilo o mojim kolegama – morali su se naviknuti na mene. Sve je stvar kompromisa i dogovora. Moja jedina preporuka koordinatorima volontera koji žele uključiti osobe s tjelesnim invaliditetom u volontiranje je da trebaju komunicirati otvoreno, s poštovanjem i uvažavanjem. Osoba s invaliditetom postavlja pitanja zato što on/ona želi znati hoće li biti sposobni obaviti zadatke usprkos invaliditetu. S druge strane, koordinator/ica treba upoznati volontera/ku i ne bi se trebao/la ustručavati postaviti potrebna pitanja. Ovako bih to sažela: osoba s invaliditetom zna koja su mu/joj ograničenja, ali treba više iskustva kako bi otkrila koje su mu/joj jake strane i granice. Ovo se iskustvo može postići volontiranjem.

Volontiranje me čini sretnom. Osjećam da mogu pružiti pomoći i podršku drugima iako imam invaliditet. Zahvaljujući volontiranju u kontaktu sam s ljudima – zahvaljujući ovoj aktivnosti među ljudima sam, mogu razvijati međuljudske odnose i napredovati. Okruženje u kojem volontiram je motivirajuće i inspirira me. Daje mi osjećaj zadovoljstva. Pomaže mi i unaprijediti vještine koje imam te krenuti naprijed. Željela bih budućim poslodavcima pokazati kako i osobe s invaliditetom mogu raditi i možda, u budućnosti, biti u mogućnosti učiniti nešto važno za osobe s invaliditetom.

# Volontiranje seniora u Sveučilišnoj knjižnici u Banskoj Bistrici

Volontiranje seniora u Sveučilišnoj knjižnici Sveučilišta Matej Bel volonterski je program Volonterskog centra. Glavni cilj programa je unaprijediti usluge Sveučilišne knjižnice te istovremeno povećati uključenost starijih osoba u volontiranje.

Program je utemeljen na suradnji između volontera i zaposlenika knjižnice. Uloga Volonterskog centra je regrutirati, odabrati, obučiti i motivirati volontere te pomoći knjižnici s upravljanjem volonterima.

Ovaj je volonterski program usmjeren prvenstveno na osobe starije od 50 godina. Otvara prostor osobama starije dobi koje mogu koristiti svoje iskustvo, znanje i vještine stečene kroz prethodno profesionalno iskustvo. Volonteri ne moraju imati nikakvo prethodno iskustvo s knjižničarstvom ili radom u knjižnici.

Volonteri obavljaju jednostavnije manualne i administrativne poslove što omogućava knjižničarima da provode više vremena s korisnicima, dostupniji su i mogu pružiti više podrške i savjeta nego bi to inače bilo moguće.

Pomoć volontera vrlo je važna pogotovo u vrijeme povećanog broja korisnika (na početku i za vrijeme semestara kada je knjižnica otvorena dvokratno). Pored toga, volonteri donose nove ideje i novu energiju u knjižnicu. Njihova spremnost na pomoći podržava pozitivnu atmosferu u knjižnici i među zaposlenicima.

## Koristi od volontiranja u knjižnici

Zahvaljujući volonterima, knjižnica je dobila „dodatni par ruku” što im pomaže pružiti bržu i bolju uslugu nego bez njih. Volonteri imaju priliku biti aktivni i učinkovito provoditi slobodno vrijeme.

## Naučene lekcije

Obično mislimo kako osobe starije dobi imaju puno slobodnog vremena. Međutim, popriličan je izazov pronaći volontera-seniora koji može odvojiti vrijeme (i spreman je) da bi se uključio/la u redovno i dugoročno volontiranje, slično ovom programu, te ga zadržati u programu. Važno je jasno reći što želimo od njih i koliko vremena bi im bilo potrebno za ovakav oblik volontiranja.

**Informacije o projektu:** <http://www.centrumdobrovolnictva.sk/aktualne-projekty/dobrovolnictvo-seniorov-v-kniznici/o-projekte> (samo na slovačkom)

## Kontakt informacije:

- Univerzitná knižnica UMB, Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica, Slovakia  
Slávka Beracková, t.č.: +421 48 442 5212, e-mail: slavka.berackova@umb.sk
- Centrum dobrovoľníctva, Ružová 13, 974 11 Banská Bystrica, Slovakia  
Andrea Seberíni, phone: +421-910-280242,  
e-mail: andrea@centrumdobrovolnictva.sk

Ovaj volonterski program provodi se zahvaljujući podršci Zaklade lokalne zajednice "Zdravi grad" iz Banske Bistrice u Slovačkoj

## Volontiranje za sve

U travnju 2014. Platforma Volonterских centara i organizacija pokrenula je projekt inkluzivnog volontiranja za mlade pod naslovom „Volontiranje za sve“. Na ovom nacionalnom projektu Platforma aktivno surađuje s volonterskim centrima koji djeluju u tri različite slovačke regije: Volonterskim centrom Bratislava, Volonterskim centrom Nitra i Volonterskim centrom Košice. Projekt je završen u prosincu 2014. godine.

Glavna ciljna skupina projekta su mladi sa smanjenim mogućnostima – mlade osobe s invaliditetom, s intelektualnim teškoćama, nezaposleni mladi, mladi s teškoćama u učenju, mladi bez odgovarajuće roditeljske skrbi, biviši prijestupnici itd. U današnjoj Slovačkoj ove osobe nemaju puno mogućnosti za volontiranje. Ako su uključeni, obično volontiraju u organizacijama koje brinu o njima kao o korisnicima grupa za samopomoć, a to je nešto što se želi promijeniti ovim projektom.

Cilj je projekta uključiti najmanje 75 mladih osoba sa smanjenim mogućnostima u specifične kratkoročne i dugoročne volonterske aktivnosti u organizacijama i zajednicama u kojima žive. Na taj se način projektom želi doprinijeti njihovu općem stanju svijesti; pomoći im u razvoju kompetencija i samopouzdanja te podržati njihovu integraciju u društvo. Drugi je cilj projekta podići svijest o mogućnostima volontiranja među ovim mladim ljudima i, naravno, pozitivnim primjerima potaknuti slične aktivnosti. Kako bi postigla ove ciljeve, Platforma surađuje s volonterskim centrima, organizacijama koje uključuju volontere kao i sa zagovaračkim organizacijama koje rade s osobama sa smanjenim mogućnostima.

### Aktivnosti projekta

- Trening za organizacije koje u volontiranje žele uključiti mlade sa smanjenim mogućnostima (provodi se u suradnji sa suradničkim volonterskim

centrima) koji će biti proveden u suradnji sa stručnjacima koji rade na terenu s različitim skupinama (osobama s oštećenjim vidom, osobama s oštećenjima sluha, osobama s intelektualnim teškoćama, romskom zajednicom itd.).

- Volontiranje (ad-hoc ili dugoročno) mladih osoba sa smanjenim mogućnostima u različitim organizacijama koje se provodi zahvaljujući pomoći i podršci partnerskih volonterskih centara.
- Evaluacija i analiza učinaka projekta koja će se provesti kroz poludnevnu radionicu i izdavanje publikacije.

Za dodatne informacije o projektu možete kontaktirati:

[The Platform of Volunteer Centers and Organizations](#)

Stará tržnica Nám. SNP 25 811 01 Bratislava

Slovakia

Kontakt osoba: Alžbeta Mračková

Tel: +421 904 368 693

E-pošta: platforma@dobrovolnickecentra.sk

Ovaj je projekt podržan od strane Ministarstva obrazovanja, znanosti, istraživanja i sporta Republike Slovačke.

## Volontiranjem do zaposlenja (Projekt VOLWEM)

Prema istraživanju o volontiranju u Slovačkoj provedenom 2011. godine, među svim socioekonomskim skupinama nezaposleni su pokazali najnižu razinu sudjelovanja u organiziranom volontiranju (samo 13,3%, dok je prosječno sudjelovanje u populaciji odraslih doseglo 27,5%). Istraživanje je također pokazalo kako niska razina sudjelovanja nezaposlenih osoba u volontiranju nije povezana samo s nedostatkom interesa, već i sa zaprekama vezanim uz odgovorajuće metode rada koje bi omogućile razumijevanje volontiranja i uključivanje ovih skupina ljudi u volontiranje. Ove su činjenice potakle „Platformu volonterskih centara i organizacija” i sveučilište Matej Bel na razvoj i provedbu VOLWEM projekta. Projekt je započeo u listopadu 2012. i završio u rujnu 2014. godine, a uključivao je partnera iz triju zemalja:

- Slovačka: Sveučilište Matej Bel, „Platforma volonterskih centara i organizacija” i četiri regionalna volonterska centra (VC u Nitri, Banskoj Bistrici, Prešovu i Košicama)
- Velika Britanija: Volunteer Development Škotska
- Češka: Volonterski centar, Ústí nad Labem

Tijekom projekta, projektni partneri su u Slovačku prenijeli i prilagodili sustav vrednovanja neformalnog učenja poznat u Škotskoj kao „V Vještine za zapošljivost”. Osim toga, iz Češke u Slovačku su prenijeli i sustav suradnje volonterskih centara s nezaposlenim volonterima utemeljen na aktivnoj suradnji s job-centrima. Treći dio projekta bio je usmjeren na suradnju s poslodavcima s ciljem informiranja o koristima volontiranja te motiviranja na vrednovanje informacija o volontiranju prilikom odabira novih zaposlenika.

Međutim, najvažniji dio je stvarno sudjelovanje nezaposlenih osoba u volontiranju. U sklopu projekta regionalni volonterski centri kontaktirali su i razgovarali o mogućnostima volontiranja s više od 150 nezaposlenih osoba. Ukupno se 96 nezaposlenih osoba uključilo u volontiranje u 28 različitih organizacija. Volunterski centri pomogli su ovim osobama steći (ili razviti) i prepoznati vještine koje su prenosive na svijet rada. Radili su sa širokim spektrom volontera - od učenika srednjih škola i diplomiranih studenata do dugotrajno nezaposlenih osoba s niskim razinama obrazovanja.

#### **Naučene lekcije:**

Unatoč svim koristima od volontiranja, važno je naglasiti da, iako se osoba može razviti, učiti i steći nova iskustva kroz volontiranje, to nije 100% jamstvo za uspješno traženje posla. Volontiranje bi se više trebalo promatrati kao alat za povećanje zapošljivosti nezaposlenih osoba.

#### **Glavni rezultati projekta:**

- Pokušaj drugim putem – metodologija za volonterske centre i organizacije koje uključuju volontere kako uključiti nezaposlene volontere;
- Akreditirani trening za volonterske centre i organizacije koje uključuju volontere za rad s nezaposlenim volonterima;
- D-zručnosti pre zamestnanje – online alat za priznavanje i vrednovanje vještina stečenih volontiranjem s priručnikom za primjenu;
- Anketa među poslodavcima i stručnjacima u području ljudskih resursa o percepciji iskustva stečenog volontiranjem.

#### **Informacije o projektu na engleskom jeziku, rezultatima projekta te kontakt informacije možete pronaći na sljedećoj poveznici:**

<http://volwem.dobrovolnickecentra.sk/clanok-0-11/Volunteering---Way-to-Employment.html>



Ova publikacija je ostvarena uz finansijsku potporu Europske komisije.  
Ova publikacija odražava isključivo stajalište autora publikacije i Komisije  
ja se ne može smatrati odgovornom prilikom uporabe informacija koje  
se u njoj nalaze.

# Kontakt informacije partnera u projektu:



## Hrvatska:

### Volonterski Centar Osijek

Lorenza Jagera 12, 31000 Osijek, Hrvatska

[www.vcos.hr](http://www.vcos.hr)

[info@vcos.hr](mailto:info@vcos.hr)



## Danska:

### Frivillig centre og Selvhjælp Danmark (FriSe)

Østerågade 2, 9000 Aalborg, Danska

[www.frise.dk](http://www.frise.dk)

[frise@frise.dk](mailto:frise@frise.dk)



## Mađarska:

### Önkentes Központ Alapitvany

Marczibányi tér 3., 1022 Budapest, Mađarska

[www.onkentes.hu](http://www.onkentes.hu), [www.oka.hu](http://www.oka.hu)

[onkentes@onkentes.hu](mailto:onkentes@onkentes.hu)



## Irska:

### Volunteer Ireland

18 Eustace Street, Temple Bar, Dublin 2, Irska

[www.volunteer.ie](http://www.volunteer.ie)

[info@volunteer.ie](mailto:info@volunteer.ie)



## Italija:

### Volontariato Torino – Vol.To

Via Giolitti 21, 10123 Torino, Italija

[www.volontariato.torino.it](http://www.volontariato.torino.it)

[centroservizi@volontariato.torino.it](mailto:centroservizi@volontariato.torino.it)



## Latvija:

### brīvprātīgais.lv

Ziedu iela 8-8, Aizpute, LV-3456, Latvija

[www.brivpratigais.lv](http://www.brivpratigais.lv)

[brivpratigais@brivpratigais.lv](mailto:brivpratigais@brivpratigais.lv)



## Rumunjska:

### Pro Vobis – Centrul National De Resurse Pentru Voluntariat

6, Rene Descartes Street, Cluj-Napoca, Rumunjska

[www.provobis.ro](http://www.provobis.ro)

[provobis@provobis.ro](mailto:provobis@provobis.ro)



## Slovačka:

### Platform of Volunteer Centers and Organizations

Hviezdoslavova 119, 900 31 Stupava, Slovačka

[www.dobrovolnickecentra.sk](http://www.dobrovolnickecentra.sk)

[platforma@dobrovolnickecentra.sk](mailto:platforma@dobrovolnickecentra.sk)

